

entre COMP

Το Ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς
για την ικανότητα του **επιχειρείν**

Margherita Bacigalupo • Panagiotis Kampylis
Yves Punie • Godelieve Van den Brande

2017

Μετάφραση
και απόδοση
στα ελληνικά:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας,
Έρευνας και Θρησκευμάτων

© SFIO CRACHO

Πρώτη δημοσίευση στα Αγγλικά ως EntreComp:
The Entrepreneurship Competence Framework
(<http://europa.eu/!rq73WN>) από το Κοινό Κέντρο
Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European
Commission's Joint Research Centre).
© European Union, 2016.

Μετάφραση στα Ελληνικά

Η μετάφραση έγινε με πρωτοβουλία και ευθύνη
του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και
Θρησκευμάτων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι
υπεύθυνη για αυτή τη μετάφραση και δεν έχει την
ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια απορρέει από τη
χρήση αυτού του κειμένου. Τα δικαιώματα αυτής
της μετάφρασης ανήκουν στο Υπουργείο Παιδείας,
Έρευνας και Θρησκευμάτων. © Υπουργείο
Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, 2017.

Αρχική μετάφραση:

Παναγιώτα Καρκαλέτου

Τελική απόδοση και επιμέλεια κειμένου:

Αντώνης Μπέσιος & Παναγιώτης Καμπύλης

EntreComp: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την Ικανότητα του Επιχειρείν

Η ανάπτυξη της ικανότητας του επιχειρείν των πολιτών και των οργανισμών της Ευρώπης αποτελεί βασική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της. Πριν από δέκα χρόνια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιόρισε *το πνεύμα πρωτοβουλίας και την ικανότητα του επιχειρείν* ως μία από τις 8 βασικές ικανότητες που είναι απαραίτητες για όλους τους πολίτες της κοινωνίας της γνώσης. Το πλαίσιο EntreComp που παρουσιάζεται σε αυτή την έκθεση, έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας γέφυρας ανάμεσα στον κόσμο της εκπαίδευσης και τον κόσμο της εργασίας μέσω της διατύπωσης ενός κοινά αποδεκτού ορισμού σχετικά με το τι περιλαμβάνει η συγκεκριμένη ικανότητα.

Το πλαίσιο EntreComp, το οποίο αναπτύχθηκε μέσω μικτής ερευνητικής μεθόδου, πρόκειται να αποτελέσει de facto αναφορά για κάθε πρωτοβουλία που στοχεύει στην ενίσχυση της επιχειρηματικής ικανότητας των ευρωπαίων πολιτών. Αποτελείται από 3 αλληλένδετες και αλληλοεξαρτώμενες περιοχές ικανοτήτων: «Ιδέες και ευκαιρίες», «Πόροι» και «Υλοποίηση». Κάθε μία από τις περιοχές αποτελείται από 5 ικανότητες, οι οποίες, από κοινού, συνιστούν τα δομικά στοιχεία του επιχειρείν ως ικανότητα. Το πλαίσιο αναπτύσσει τις 15 ικανότητες σε ένα μοντέλο 8 κλιμακούμενων επιπέδων και προτείνει μια εκτενή λίστα 442 μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το πλαίσιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών και μαθησιακών δραστηριοτήτων που προωθούν το επιχειρείν ως ικανότητα. Επίσης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον καθορισμό παραμέτρων αξιολόγησης των επιχειρηματικών ικανοτήτων των μαθητών και των πολιτών γενικότερα.

Περιεχόμενα

04

Πρόλογος της ελληνικής έκδοσης

05

Πρόλογος της πρωτότυπης έκδοσης

07

Ευχαριστίες της αγγλικής έκδοσης

10

Συνοπτική παρουσίαση

14

1. Εισαγωγή

15

1.1 Οι σκοποί και οι στόχοι του έργου
1.2 Μεθοδολογία

18

1.3 Περιορισμοί
1.4 Δομή της έκθεσης

19

2. Η επιχειρηματικότητα ως ικανότητα

26

3. Το πλαίσιο EntreComp

27

3.1 Το Κλιμακούμενο Μοντέλο

30

3.2 Μαθησιακά αποτελέσματα

31

3.3 Το πλαίσιο EntreComp με μια ματιά

35

4. Γλωσσάριο

37

5. Πηγές

38

Παράρτημα:
Το ολοκληρωμένο πλαίσιο EntreComp

Πρόλογος της Ελληνικής έκδοσης

Διανύουμε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από ταχύτατες αλλαγές τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο καθώς βιώνουμε μια βαθύτατη οικονομική κρίση με έντονες ανθρωπιστικές διαστάσεις. Η δημιουργικότητα και η καινοτομία, ως βασικοί κινητήριοι μοχλοί ευέλικτης προσαρμογής στη σύγχρονη πραγματικότητα και πυλώνες της κοινωνικο-οικονομικής και προσωπικής ανάπτυξης, τροφοδοτούνται, μεταξύ άλλων, από την ικανότητα του επιχειρείν.

Η σύγχρονη έρευνα για την ικανότητα του επιχειρείν τη συνδέει **με το σύνολο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων** και την ορίζει ως την **εγκάρσια ικανότητα του ενεργού πολίτη** να μετατρέπει **ιδέες** σε **δράση** παράγοντας **αξία** στην ευρύτερη κοινωνική σφαίρα. Υπό αυτό το πρίσμα, αναδεικνύεται η τεράστια αξία της ικανότητας του επιχειρείν για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη, την εργασία αλλά και τη συλλογική ευημερία.

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την Ικανότητα του Επιχειρείν (**EntreComp**) που παρουσιάζεται στην παρούσα έκθεση φιλοδοξεί να φέρει κοντά τους νευραλγικούς τομείς της εκπαίδευσης και της εργασίας, συμβάλλοντας στην κατανόηση, προώθηση και καλλιέργεια αυτής της ικανότητας. Ο απώτερος στόχος είναι η απελευθέρωση του δυναμικού των Ευρωπαίων πολιτών ώστε να συμμετέχουν ενεργά και με αυτοπεποίθηση στην κοινωνική πρόοδο μεταμορφώνοντας τις ιδέες τους σε πράξη.

Η απόδοση του Ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς **EntreComp** στην ελληνική γλώσσα θεωρείται κομβικής σημασίας δεδομένων των πολυσύνθετων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ελλάδα και που απαιτούν άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση.

Το **EntreComp** μπορεί να αξιοποιηθεί με πολλούς τρόπους ως πλαίσιο αναφοράς για πρωτοβουλίες που εστιάζουν στην προώθηση της ικανότητας του επιχειρείν σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης και κατάρτισης αλλά και σε ευρύτερους

τομείς και πεδία εφαρμογής διευκολύνοντας τους πολίτες να αναπτύξουν προσωπικές δεξιότητες, να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία, να διαχειρίζονται με επιτυχία τις ζωές και τις σταδιοδρομίες τους.

Η παρούσα ψηφιακή έκδοση αποτελεί προϊόν συνεργασίας του τμήματος Ανθρώπινου Κεφαλαίου και Απασχόλησης του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του τμήματος Ευρωπαϊκής Ένωσης της Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών και Διεθνών Θεμάτων του ελληνικού Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΕΕΔΕΔΘ).

Ευχαριστούμε θερμά την Παναγιώτα Καρκαλέση (ΕΕΔΕΔΘ), για την αρχική μετάφραση του κειμένου και τους Αντώνη Μπέσιο (152^ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών) και Παναγιώτη Καμπύλη (Κοινό Κέντρο Ερευνών) για την τελική απόδοση και προσαρμογή του κειμένου καθώς και τη γενική επιμέλεια της ελληνικής έκδοσης. Η ελληνική έκδοση του EntreComp ήταν πρωτοβουλία της Μάγδας Τρανταλλίδη, προϊσταμένης του τμήματος ΕΕΔΕΔΘ. Συνέβαλαν επίσης τα στελέχη του ελληνικού δικτύου «Ευρυδίκη» Ισμήνη Χριστοφαρεΐζη, Νικόλ Αποστολοπούλου και Μαρία Σπανού καθώς και ο Αθανάσιος Ρούσκας, στέλεχος του ΥΠΠΕΘ. Τέλος, ευχαριστούμε την εκπαιδευτικό Μαρία Θεοδωρακοπούλου για την κριτική ανάγνωση της έκδοσης.

Για το Υπουργείο Παιδείας,
Έρευνας και Θρησκευμάτων

Γιώργος Αγγελόπουλος

Αναπληρωτής
Γενικός Γραμματέας

Για το Κοινό Κέντρο
Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ιωάννης Μάγειρος

Διευθυντής Τμήματος
Ανθρώπινου Κεφαλαίου
και Απασχόλησης

Πρόλογος της πρωτότυπης έκδοσης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προτείνει την «Ατζέντα Νέων Δεξιοτήτων για την Ευρώπη - Συνεργασία για την ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου, της απασχολησιμότητας και της ανταγωνιστικότητας» για την διαχείριση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η σύγχρονη Ευρώπη στον τομέα των δεξιοτήτων.

Στόχος είναι να διαθέτουν όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες ένα σύνολο βασικών ικανοτήτων που απαιτούνται για την προσωπική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη, την άσκηση της ιδιότητας του ενεργού πολίτη και την εργασία. Οι ικανότητες αυτές περιλαμβάνουν τον γραμματισμό, τον αριθμητισμό, τις φυσικές επιστήμες και τις ξένες γλώσσες, καθώς και εγκάρσιες δεξιότητες (transversal skills) όπως η ψηφιακή ικανότητα, η ικανότητα του επιχειρείν, η κριτική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων ή η μεταγνωστική ικανότητα.

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την Ικανότητα του Επιχειρείν¹ (Entrepreneurship Competence Framework), γνωστό και ως **EntreComp**, είναι ένα εργαλείο για τη βελτίωση της επιχειρηματικότητας των πολιτών και των οργανισμών της Ευρώπης. Το πλαίσιο, με σκοπό να εξασφαλίσει μια κοινή αντίληψη της ικανότητας του επιχειρείν, καθορίζει τρεις περιοχές ικανοτήτων (competence areas), μια λίστα με 15 επιμέρους ικανότητες, καθώς και μαθησιακά αποτελέσματα (learning outcomes) και επίπεδα ικανοτήτων (proficiency levels) στα οποία μπορούν να αναφέρονται οι σχετικές πρωτοβουλίες, τρέχουσες και μελλοντικές.

Το **EntreComp** αναπτύχθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών (Joint Research Centre, JRC εν συντομία) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Συμπερίληψης (Directorate General for Employment, Social Affairs and Inclusion, DG EMPL εν συντομία). Η έκθεση αυτή αποτελεί την πρώτη δημοσίευση που κυκλοφόρησε από το έργο **EntreComp** έπειτα από μια εντατική διαδικασία έρευνας και διαβουλεύσεων των ενδιαφερόμενων μερών.

¹ <https://ec.europa.eu/jrc/entrecomp>

Οι απαρχές αυτού του έργου ανάγονται χρονικά στο 2006, όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση πρότεινε 8 βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση (key competences for lifelong learning). Μια από αυτές ήταν «το πνεύμα πρωτοβουλίας και η ικανότητα του επιχειρείν» (sense of initiative and entrepreneurship competence).

Η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Συμπερίληψης συνεργάζεται με το Κοινό Κέντρο Ερευνών ώστε να ενισχύσει την διάχυση και αξιοποίηση του **EntreComp** στην Ευρώπη. Η δημοσίευση της εν λόγω έκθεσης, συμπίπτει χρονικά με τη δημοσίευση της επικαιροποιημένης έκθεσης του 2013 σχετικά με το Πλαίσιο Ψηφιακής Ικανότητας για τους Πολίτες (Digital Competence Framework for Citizens), γνωστό και ως DigComp².

Και τα δύο αυτά εργαλεία θα επιτρέψουν σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς να βελτιώσουν τις υπηρεσίες καθοδήγησης, κατάρτισης και συμβουλευτικής για νέους και άλλα άτομα που αναζητούν εργασία. Την ίδια στιγμή θα προωθήσουν περαιτέρω την νοοτροπία του επιχειρείν μεταξύ των πολιτών. Πιστεύουμε ότι αυτά τα εργαλεία μπορούν να συνδράμουν στην αντιμετώπιση ορισμένων από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η σύγχρονη Ευρώπη στον τομέα των βασικών δεξιοτήτων.

Detlef Eckert

*Διευθυντής, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης,
Κοινωνικών Υποθέσεων και Συμπερίληψης*

² <https://ec.europa.eu/jrc/digcomp>

Ευχαριστίες της αγγλικής έκδοσης

Μετά από 18 μήνες έρευνας, η λίστα με τους ανθρώπους που αξίζουν τις ευχαριστίες μας είναι αξιοσημείωτα μεγάλη.

Θα θέλαμε να αρχίσουμε αναγνωρίζοντας την πολύτιμη συμβολή της ομάδας **CARSA**, που μας υποστήριξαν στην αρχική φάση της έρευνας. Ευχαριστούμε λοιπόν τους **Antonio Collado**, **Johannes Conrads** και **Ivana Komarkova**, που στο μεταξύ έχει γίνει συνάδελφος στο European Institute of Technology, καθώς επίσης και τον **Dimitri Gagliardi** (University of Manchester). Επίσης, οφείλουμε ευχαριστίες στην **Elin McCallum** (Bantani Education and Research), που μας υποστήριξε σε όλες τις φάσεις της έρευνας, και ειδικότερα στην τελική φάση.

Επίσης, είμαστε ευγνώμονες σε μια μεγάλη ομάδα ειδικών που μας βοήθησαν σε διάφορες φάσεις της έρευνας με τα σχόλια και τις προτάσεις τους, από τον εντοπισμό των περιοχών ικανοτήτων μέχρι την περιγραφή κάθε ενός από το 442 μαθησιακά αποτελέσματα.

Η λίστα είναι μακρά.

Rob Aalders, *Euregio Entrepreneurial Experience*; **Luisa Alemany**, *Esade Entrepreneurship Institute*; **Mirela Andoni**, *Ministry of Education and Science, Institute for Educational Development, Albania*; **Javier Aretxederreta**, *Tknika*; **Carlos Azevedo**, *Social Business School*; **Martina Bacigalupi**, *fundraiser*; **Ania Bourgeois**, *EC - EACEA - urydice*; **Olena Bekh**, *ETF*; **Catherine Brentnall**, *Ready Unlimited*; **Ben Bruyndoncx**, *SYNTRA Flanders*; **Massimiliano Cereda**, *Atelier Descartes*; **Brian Cookson**, *NASUWT*; **Cristina Crisan**, *SIMULIMPRESA*; **Nigel Culkin**, *Institute of Small Business & Entrepreneurship at the University of Hertfordshire*; **Luisa De Amicis**, *Euclid Network*; **Vincent De Coninck**, *BENISI European Network of Incubators for Social Innovation*; **Ivan Diego**, *Valnalon*; **Anusca Ferrari**, *European Schoolnet*; **Jaime Gastalver**, *RES Espacio de resiliencia creativa*; **Jan Gejel**, *Catalunia in Europe*; **Marianna**

Georgalis, Youth Forum; **Clara Giardina**, Freelance designer; **Anthony Gribben**, ETF; **Przemyslaw Grzywa**, YES - European Confederation of Young Entrepreneurs; **Efka Heder**, SEECEL; **Frank Hennessey**; **Andreas Huck**, Climate - KIC Education; **Lukas Hula**, NUOV; **Bianca Isaincu**, Child and Youth Finance International; **Karin Jaanson**, Ministry of Education and Research, Estonia; **Caroline Jenner**, JA Europe; **Magnus Klofsten**, Linköping University; **Gerard Krauss**, Université de Rennes; **Martin Lackeus**, Chalmers University of Technology; **Jose Manuel Leceta**, Insight Foresight Institute; **Francisco Linàn**, University of Seville; **Fiorenza Lipparini**, PlusValue; **Maja Ljubic**, SEECEL; **Carlos Lora Calvo**, RES Espacio de resiliencia creativa; **Vera Martinho**, JA Europe; **Elizabeth McSkeane**; **Kaare Moberg**, The Danish Foundation for Entrepreneurship - Young Enterprise (FFE - YE); **Veronica Mobilio**, JA Europe; **Manuel Montoya**, Seville Chamber of Commerce; **Maurizio Mosca**, EIGE; **Fiorina Mugione**, UNCTAD; **Helle Munkholm Davidsen**, University College Lillebaelt; **Haïfa Naffakhi - Charfeddine**, Universite de Caen; **Breda Naughton**, Ministry of Education and Skills, Ireland; **Nadine Nerguisian**, Ministry of Education, France; **Antonella Noya**, OECD; **Loredana Orhei**, LeadersTM; **Annemarie Ostergaard**, Aalborg University; **Alice Pedretti**, CSR EUROPE; **Andy Penaluna**, University of Wales Trinity Saint David; **Jared Penner**, Child and Youth Finance International; **Timo Pihkala**, Lappeenranta University of Technology; **Slava Prm**, Cedefop; **Vesna Puratic**, Ministry of Civil Affairs, Bosnia and Herzegovina; **Mari Rääkköläinen**, Finnish Education Evaluation Centre; **Randi Heneide**, Ministry of Education & Research, Norway; **Anders Rasmussen**, FFE - YE; **Dana Redford**, Portugal Entrepreneurship Education Platform; **David Rosendo Ramos**, Junta de Andalucia; **Daniela Runchi**, JADE; **Elena Ruskovaara**, Lappeenranta University of Technology; **Jesus Sabariego**, Centro de Estudos Sociais da Universidade de Coimbra; **Slavica Singer**, Strossmayer University in Croatia; **Lucia Sell - Trujillo**, University of Seville and Storing Our World research

group; **Friederike Sözen**, Austrian Federal Economic Chamber; **Raül Tabarés Gutiérrez**, Tecnalia; **Josef Tixier**, OECD; **Austeja Tinkunaite**, ECDL; **Roberta Trovarelli**, Lega Coop; **Andreas Tsiakkiros**, Ministry of Education and Culture, Cyprus; **Luc Van Acker**, Flemish Office of Catholic Education; **Ernesto Villalba - Garcia**, Cedefop; **Zoica Vladut**, Ministry of Education, Research, Youth and Sports, Romania; **Lilian Weikert**, RES Espacio de resiliencia creativa; **Petra Wieninger**, Ministry of Finance and Economics Baden - Württemberg, Germany; **Håkan Ylinenpää**, Luleå University of Technology; **Radovan Zivkovic**, Ministry of Education, Science and Technological Development, Serbia.

Ακόμα, θέλουμε να ευχαριστήσουμε τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ομάδας Εργασίας για τις Εγκάρσιες Δεξιότητες (Education and Training 2020 Working Group on Transversal Skills - ET2020 TSWG), καθώς και εκείνα της Ομάδας Ειδικών για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (Expert Group on Social Entrepreneurship - GECES) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Θερμά ευχαριστούμε τους συναδέλφους μας από την DG EMPL καθώς σε αυτούς βρήκαμε κριτικούς αναγνώστες και αφοσιωμένους και ενημερωμένους επαγγελματίες. Ανάμεσα σε αυτούς που μας υποστήριξαν σε όλη τη διάρκεια της εργασίας μας, είμαστε ευγνώμονες στην **Ana Carla Pereira**, διευθύντρια της Ε2 μονάδας της DG EMPL, που επένδυσε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους στην έρευνά μας, την **Karin van der Sanden**, που μας βοήθησε να αναπτύξουμε το εξελικτικό μοντέλο καθώς και στους **Guy Lejeune**, **Maria Nyberg** και **Risto Raivio** για τη συνεισφορά τους. Ευχαριστούμε τον **Simone Baldassarri** από τη Γενική Διεύθυνση για την Εσωτερική Αγορά, Βιομηχανία, Επιχειρηματικότητα και Μικρού και Μεσαίου Μεγέθους Επιχειρήσεις (DG Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs), καθώς η συνεισφορά του ήταν πολύ σημαντική για τη δημιουργία ενός περιεκτικού πλαισίου για την ικανότητα του επιχειρείν.

Θέλουμε να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας στη **Hannah Grainger Clemson** και **Maria Podlasek Ziegler**, από την Γενική Διεύθυνση για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (DG Education and Culture), που μας βοήθησαν να επιβεβαιώσουμε ότι η ικανότητα του επιχειρείν που περιγράφουμε σε αυτή την έκθεση μπορεί να έχει εφαρμογές στην εκπαίδευση και σε προγράμματα για νέους. Σε επίπεδο JRC, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους **Alexander Coad**, **Elisabetta Marinelli** και **Esperanza Vera - Toscano** για τις κριτικές τους αναγνώσεις και για τον εμπλουτισμό του δικτύου ειδικών. Επίσης, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τη **Funda Celikel Esser** για τη συνεχή της υποστήριξη. Ευχαριστούμε επίσης την **Patricia Farrer** που έκανε τη γλωσσική επιμέλεια αυτής της έκθεσης. Τέλος, είμαστε ευγνώμονες στον **Ioannis Maghiros**, προϊστάμενο της μονάδας B4 του JRC, που παρείχε συνεχή και πολύτιμη υποστήριξη σε όλες τις φάσεις της έρευνας.

Ο αναγνώστης που ενδιαφέρεται να βρει περισσότερες πληροφορίες, μπορεί να επισκέπτεται την ιστοσελίδα του EntreComp: <https://ec.europa.eu/jrc/en/entrecomp>

Για πιο εξειδικευμένες πληροφορίες επικοινωνήστε με τον Yves Punie [yves.punie@ec.europa.eu]

The screenshot shows the 'EntreComp' page on the EU Science Hub website. The page title is 'EntreComp Entrepreneurship Competence'. It features a navigation menu with options like 'About Us', 'Research', 'Knowledge', 'Working With Us', 'Procurement', 'News & Events', and 'Our Communities'. The main content area is titled 'Entrepreneurship Competence' and includes an introductory paragraph about the development of entrepreneurial capacity in Europe. It also lists 'Related Publications' such as 'Promoting the entrepreneurship competence of young adults in Europe: Towards a self-assessment tool' and 'EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework'. A 'Related Content' section highlights the 'EntreComp Conceptual Model 16'. An 'Updates News' section features a post from May 2017 about 'Learning to swim in the Digital Ocean: new DigComp report develops proficiency levels in detail'. A 'Related topics' section lists 'Digital Learning'. At the bottom, there is a 'Methodology' section and a list of questions: 'How can entrepreneurship be described in terms of learning outcomes in a life-long learning perspective?' and 'How can entrepreneurial learning outcomes be grouped into proficiency levels?'.

Methodology

The EntreComp framework has been developed through a mixed-methods

Συνοπτική παρουσίαση

Η ανάπτυξη της ικανότητας του επιχειρείν (entrepreneurship competence) των πολιτών και των οργανισμών της Ευρώπης αποτελεί βασική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και των κρατών μελών εδώ και πολλά χρόνια.

Σχετικές πολιτικές

Όλο και περισσότερο συνειδητοποιούμε ότι οι δεξιότητες, γνώσεις και στάσεις (skills, knowledge and attitudes) που συνδέονται με την ικανότητα του επιχειρείν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο μάθησης. Αυτές με τη σειρά τους, μπορούν να οδηγήσουν στην ευρεία ανάπτυξη της επιχειρηματικής νοοτροπίας και κουλτούρας, που ωφελούν τα άτομα και την κοινωνία στο σύνολό της.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρθηκε για πρώτη φορά στη σημασία της **«εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα»** (entrepreneurship education) το 2003, στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Βίβλο για την Επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη (European Green Paper on Entrepreneurship in Europe). Μέχρι το 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε ήδη αναγνωρίσει «το πνεύμα πρωτοβουλίας και την ικανότητα του επιχειρείν» ως μία από τις οκτώ βασικές ικανότητες που είναι απαραίτητες για όλα τα μέλη της κοινωνίας της γνώσης.

Το 2008 η Δράση για τις Μικρές Επιχειρήσεις (Small Business Act), το 2012 η Ανακοίνωση για την επανεξέταση της Εκπαίδευσης (Communication on Rethinking Education), το 2013 το Σχέδιο Δράσης για την Επιχειρηματικότητα 2020 (Entrepreneurship Action Plan 2020) και πιο πρόσφατα η Ατζέντα Νέων Δεξιοτήτων για την Ευρώπη (New Skills Agenda for Europe) διατηρούν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος την ανάγκη για την προώθηση της εκπαίδευσης για την ικανότητα του επιχειρείν.

Αυτό έχει οδηγήσει σε μια πληθώρα πρωτοβουλιών σε όλη την Ευρώπη.

Παρά το έντονο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη της ικανότητας του επιχειρείν, σχεδόν μια δεκαετία μετά την Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2006 με θέμα **«Βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση»**, δεν υπάρχει ακόμη

συναίνεση σχετικά με το ποια είναι τα διακριτικά στοιχεία αυτής της ικανότητας.

Όπως υπογραμμίζεται στην έκδοση 2016 της Έκθεσης του Δικτύου Ευρυδική (Eurydice Network) με τίτλο *Εκπαίδευση στην Επιχειρηματικότητα στα Σχολεία της Ευρώπης*, 14 από τα 26 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πήραν μέρος στην έρευνα χρησιμοποιούν για την ικανότητα του επιχειρείν τον ορισμό που υπάρχει στις «Βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση». Πέντε κράτη-μέλη έχουν δικό τους ορισμό ενώ σε 7 κράτη δεν υπάρχει κοινά αποδεκτός ορισμός σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, η έλλειψη ολοκληρωμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα αναγνωρίζεται από το δίκτυο Ευρυδική ως ένα από τα κύρια εμπόδια στην ανάπτυξη της ικανότητας του επιχειρείν σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Συμπερασματικά, υπήρχε σαφής ανάγκη προσδιορισμού και περιγραφής της ικανότητας του επιχειρείν και ανάπτυξης ενός πλαισίου αναφοράς για την περιγραφή των συστατικών στοιχείων της όσον αφορά τις γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που την αποτελούν. Υπάρχει επίσης ανάγκη για την ανάπτυξη των κατάλληλων εργαλείων που θα επιτρέψουν στους Ευρωπαίους πολίτες να εκτιμήσουν και να αναπτύξουν αποτελεσματικά αυτή τη βασική ικανότητα.

Σε αυτό το πλαίσιο, το έργο για την Ικανότητα του Επιχειρείν (EntreComp) ξεκίνησε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC) για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Συμπερίληψης (DG EMPL) τον Ιανουάριο του 2015. Ένας από τους βασικούς στόχους του έργου EntreComp ήταν η ανάπτυξη κοινής εννοιολογικής προσέγγισης, η οποία θα μπορούσε να στηρίξει την ανάπτυξη της ικανότητας του επιχειρείν σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Βασικά συμπεράσματα

Η έκθεση αυτή παρουσιάζει το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την Ικανότητα του Επιχειρείν (EntreComp). Το πλαίσιο έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας γέφυρας ανάμεσα στον κόσμο της εκπαίδευσης και το κόσμο της εργασίας μέσω της διατύπωσης ενός κοινώς αποδεκτού ορισμού σχετικά με το τι περιλαμβάνει η συγκεκριμένη ικανότητα. Επίσης, σκοπεύει να αποτελέσει ένα σημείο αναφοράς για οποιαδήποτε πρωτοβουλία αποσκοπεί να προωθήσει στην πράξη την ανάπτυξη της ικανότητας του επιχειρείν σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το πλαίσιο είναι μια ευέλικτη πηγή έμπνευσης που μπορεί να αξιοποιηθεί ως έχει ή να προσαρμοστεί για την υποστήριξη διαφορετικών δράσεων. Για παράδειγμα, το πλαίσιο EntreComp θα μπορούσε να εμπνεύσει τη μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών στον τομέα της τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, το σχεδιασμό πρακτικών εμπειριών σε περιβάλλοντα μη-τυπικής μάθησης, ή την ανάπτυξη εργαλείων αυτοαξιολόγησης της ικανότητας των πολιτών στο επιχειρείν.

Το πλαίσιο EntreComp αποτελείται από 3 περιοχές ικανοτήτων: «Ιδέες και ευκαιρίες», «Πόροι» και «Υλοποίηση». Κάθε περιοχή περιλαμβάνει 5 επιμέρους ικανότητες, οι οποίες, από κοινού, συγκροτούν τα δομικά στοιχεία της ικανότητας του επιχειρείν. Το πλαίσιο αναπτύσσει αυτές τις 15 επιμέρους ικανότητες σε ένα μοντέλο 8 κλιμακούμενων επιπέδων. Επίσης, παρέχει μια εκτενή λίστα 442 μαθησιακών αποτελεσμάτων, που μπορεί να αξιοποιηθεί από εκείνους που ασχολούνται με τον σχεδιασμό παρεμβάσεων σε διαφορετικά εκπαιδευτικά πλαίσια και πεδία εφαρμογής.

Κύρια ευρήματα

Το πλαίσιο EntreComp ορίζει την ικανότητα του επιχειρείν ως εγκάρσια ικανότητα (transversal competence), η οποία είναι σημαντική για όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως: την καλλιέργεια της προσωπικής ανάπτυξης, την ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία, την (επαν)ένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας ως μισθωτών ή ως αυτοαπασχολούμενων, καθώς επίσης και την έναρξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με πολιτιστικό, κοινωνικό ή οικονομικό αντίκτυπο.

Το πλαίσιο βασίζεται σε έναν **ευρύ ορισμό της ικανότητας του επιχειρείν** που στοχεύει στη δημιουργία επιπλέον αξίας η οποία μπορεί να έχει πολιτισμική, κοινωνική ή οικονομική διάσταση. Έτσι, αγκαλιάζει διαφορετικούς τύπους του επιχειρείν, συμπεριλαμβανομένων του ενδο-επιχειρείν³ (intrapreneurship) καθώς και του κοινωνικού, του οικολογικού και του ψηφιακού επιχειρείν (social, green and digital entrepreneurship).

Αφορά άτομα και ομάδες (ή οργανισμούς) και αναφέρεται στη παραγωγή επιπλέον αξίας (ή ακολουθίας αξιών) σε κάθε τομέα της κοινωνίας και της οικονομίας, ιδιωτικό και δημόσιο, καθώς και σε κάθε υβριδικό συνδυασμό τους.

Το πλαίσιο **EntreComp** δημιουργήθηκε μέσα από μια μικτή ερευνητική προσέγγιση, που περιλαμβάνει ευρεία επισκόπηση ακαδημαϊκής και μη ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας (academic and grey literature), αναλύσεις μελετών περίπτωσης (case studies), έρευνα γραφείου (desk research) και επανειλημμένες διαβουλεύσεις πολλών σχετικών φορέων και ειδικών (iterative consultations with experts and stakeholders).

³ Ενδο-επιχειρείν σημαίνει να εκδηλώνεις την ικανότητα του επιχειρείν στο πλαίσιο ενός οργανισμού, ομάδας ή επιχείρησης.

Σχετικές εργασίες του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC)

Η μεθοδολογία για την ανάπτυξη του EntreComp βασίζεται σε προηγούμενα έργα του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) που είχαν ως αντικείμενο τη διαμόρφωση ενός κοινού πλαισίου αναφοράς για την ψηφιακή ικανότητα των πολιτών, το ευρέως γνωστό Πλαίσιο Ψηφιακής Ικανότητας για τους Πολίτες (DigComp).

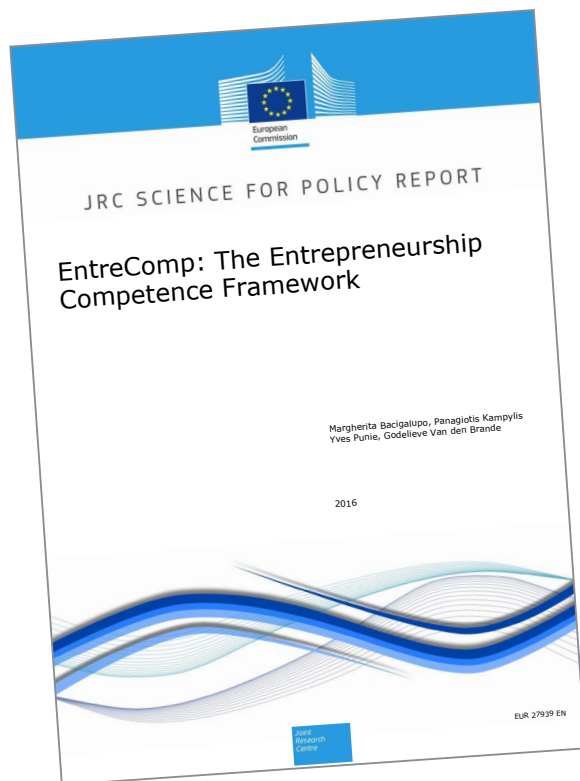
Πλαίσιο

EntreComp

1. Εισαγωγή

*Το Ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς **EntreComp** που παρουσιάζεται σε αυτήν την έκθεση βασίζεται σε μια ευρεία αντίληψη της ικανότητας του επιχειρείν και περιλαμβάνει «το πνεύμα πρωτοβουλίας».*

Η ανάπτυξη ενός πλαισίου αναφοράς με περιγραφικούς δείκτες μαθησιακών αποτελεσμάτων είναι ένα από τα μέτρα που έχουν προσδιοριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προώθηση της ικανότητας του επιχειρείν στον κόσμο της εκπαίδευσης και της εργασίας.

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει το πλήρες Πλαίσιο Αναφοράς για την Ικανότητα του Επιχειρείν (**EntreComp**), το οποίο αποτελείται από 3 περιοχές ικανοτήτων, 15 ξεχωριστές ικανότητες, ένα μοντέλο 8 κλιμακούμενων επιπέδων και μια εκτενή λίστα 442 μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Το πλαίσιο EntreComp έχει τύχει κοινής αποδοχής μέσω συνεχών διαβουλεύσεων μεταξύ πολλών ενδιαφερόμενων μερών.

Η προέλευση αυτού του έργου ανάγεται χρονικά στο 2006, όταν στις Προτάσεις για τις βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση «**το πνεύμα πρωτοβουλίας και η ικανότητα του επιχειρείν**» αναγνωρίστηκε ως μία από τις 8 βασικές ικανότητες για όλους τους πολίτες (European Parliament and the Council, 2006).

Η πρωτοβουλία και η επιχειρηματικότητα μπορούν γενικά να οριστούν ως η ικανότητα ενός ατόμου να μετατρέπει ιδέες σε δράση η οποία παράγει αξία για κάποιον άλλο πέραν του εαυτού του. Η πρωτοβουλία και η επιχειρηματικότητα αποτελούν εγκάρσια βασική ικανότητα (transversal key competence), που χρειάζεται κάθε ενεργός πολίτης στην κοινωνία της γνώσης για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την εργασία.

Σήμερα, όσοι ασχολούνται πρακτικά με την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα χρησιμοποιούν πιο συχνά τον συνοπτικό όρο «ικανότητα του επιχειρείν» αντί για τον πιο περιεκτικό «πνεύμα πρωτοβουλίας και ικανότητα του επιχειρείν».

Το ίδιο συμβαίνει και με την παρούσα έκθεση, αν και το πλαίσιο EntreComp, υιοθετεί την ευρεία έννοια του όρου, που περιλαμβάνει τόσο την «ικανότητα του επιχειρείν» όσο και το «πνεύμα πρωτοβουλίας».

1.1 Οι σκοποί και οι στόχοι του έργου

Το έργο **EntreComp** ξεκίνησε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC) για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Συμπερίληψης, τον Ιανουάριο του 2015.

Το έργο φιλοδοξεί να δημιουργήσει μια γέφυρα μεταξύ του κόσμου της εκπαίδευσης και της εργασίας, συμβάλλοντας στην καλύτερη κατανόηση και προώθηση της ικανότητας του επιχειρείν σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επίσης, έχει απώτερο στόχο να διευκολύνει την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών, και εν τέλει να έχει θετικό αντίκτυπο στην κινητικότητα, την απασχολησιμότητα και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στην κοινωνία και την οικονομία.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, δημιουργήθηκε ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για πρωτοβουλίες που εστιάζουν στην προώθηση της ικανότητας του επιχειρείν σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης αλλά και σε ευρύτερους τομείς και πεδία εφαρμογής.

Με τον τρόπο αυτό, το έργο **EntreComp** θα συμβάλει στην απελευθέρωση του δυναμικού των ευρωπαίων πολιτών ώστε να συμμετέχουν σε όλους τους τομείς της κοινωνίας μεταμορφώνοντας τις ιδέες τους σε πράξη.

Για να επιτύχει το στόχο του, το έργο έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε:

- Να προσδιορίσει τα βασικά στοιχεία της «ικανότητας του επιχειρείν»
- Να περιγράψει αυτά τα στοιχεία με σκοπό τη δημιουργία ενός κοινού εννοιολογικού μοντέλου αναφοράς (shared conceptual model) για όλους τους συμμετέχοντες στην «εκπαίδευση στο επιχειρείν» (entrepreneurship education)
- Να παραθέσει ένα μεγάλο αριθμό μαθησιακών αποτελεσμάτων που να περιγράφουν τι πρέπει να γνωρίζουν, να κατανοούν και να είναι σε θέση να κάνουν οι ευρωπαίοι πολίτες για να αποδεικνύουν ένα συγκεκριμένο επίπεδο επάρκειας στην ικανότητα του επιχειρείν.

Το έργο **EntreComp** έχει υιοθετήσει μια εμπειριστατωμένη, μικτή μέθοδο έρευνας. Κάθε μία από τις ενδιάμεσες εκθέσεις της έχει τύχει κοινής αποδοχής μέσω διαβουλεύσεων των πολλών ενδιαφερόμενων μερών. Οι εκθέσεις αυτές οδήγησαν σε σταδιακή βελτίωση και τελικά στο ολοκληρωμένο πλαίσιο που παρουσιάζεται σε αυτήν την έκθεση.

1.2 Μεθοδολογία

Οι φάσεις του έργου EntreComp, που οδήγησαν στον καθορισμό ενός ενοποιημένου πλαισίου EnterComp απεικονίζονται στο Σχήμα 1 που ακολουθεί:

Σχήμα 1. Κύριες φάσεις του έργου **EntreComp**

Η ανάπτυξη του πλαισίου βασίστηκε στα ακόλουθα στάδια:

1. Βιβλιογραφική επισκόπηση των υφιστάμενων εννοιών, πολιτικών και πρωτοβουλιών που αφορούν στο επιχειρείν ως ικανότητα (Komarkova, Gagliardi, Conrads, & Collado, 2015).
2. Δημιουργία καταλόγου αναφοράς με 42 πρωτοβουλίες όπου η ικανότητα του επιχειρείν ορίζεται και αποτελεί αντικείμενο μάθησης και αξιολόγησης (ibidem).
3. Μελέτες περίπτωσης (case studies). Συνολικά, επιλέχθηκαν 10 σχετικές πρωτοβουλίες για να καταγραφούν με κάθε λεπτομέρεια τα στοιχεία που συνθέτουν το επιχειρείν ως ικανότητα καθώς και τα βασικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων προσεγγίσεων για την εκπαίδευση στο επιχειρείν (Komarkova, Conrads & Collado, 2015).
4. Διεξαγωγή ημερίδας εμπειρογνομόνων (expert workshop), όπου προσδιορίστηκε το πεδίο της επιχειρηματικότητας ως ικανότητας και παρουσιάστηκαν τα προκαταρκτικά ευρήματα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, τον κατάλογο αναφοράς και την ανάλυση μελετών περίπτωσης.
5. Κατάρτιση προσχεδίου για ένα εννοιολογικό μοντέλο βασισμένο στα προηγούμενα βήματα.
6. Σύγκριση του προσχεδίου με υφιστάμενα εννοιολογικά μοντέλα.
7. Ανάπτυξη ενός συνόλου σεναρίων χρήσης (use scenarios) για την αξιολόγηση της εφαρμοσιμότητας του σχεδίου του εννοιολογικού μοντέλου.
8. Συνεχείς διαβουλεύσεις⁴ στις οποίες τα ενδιαφερόμενα μέρη έκαναν σχόλια και προτάσεις για τη βελτίωση των προσχεδίων.
9. Παρουσίαση τελικής πρότασης για ένα εννοιολογικό μοντέλο αποτελούμενο από 3 περιοχές ικανοτήτων και 16 επιμέρους ικανότητες, βασισμένη στην ανατροφοδότηση από τους ενδιαφερόμενους.
10. Κατάρτιση σχεδίου για το Πλαίσιο της Ικανότητας του Επιχειρείν (EnterComp) με 8 επίπεδα επάρκειας και μια εκτενή λίστα 500 περίπου μαθησιακών αποτελεσμάτων.
11. Οργάνωση δώδεκα διαδικτυακών ομάδων συζητήσεων με τη συμμετοχή πολλών ενδιαφερομένων φορέων και ειδικών (multi-stakeholder online panel discussions) για την αναθεώρηση των επιπέδων επάρκειας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων του τελικού πλαισίου EntreComp. Τα επίπεδα επάρκειας και τα μαθησιακά αποτελέσματα διαμορφώθηκαν τόσο μέσω της έρευνας γραφείου όσο και μέσω της συνεργασίας με περισσότερους από εκατό εμπειρογνώμονες στον τομέα της εκπαίδευσης στο επιχειρείν. Μεταξύ αυτών ήταν και τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ομάδας Εργασίας για τις Εγκάρσιες Δεξιότητες (European Commission's Working Group for the Transversal Skills), εμπειρογνώμονες από τις Κοινότητες Γνώσης και Καινοτομίας για το Περιβάλλον του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (European Institute of Innovation and Technology, Climate Knowledge and Innovation Communities) και μέλη της Ομάδας Εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (Expert Group on Social Entrepreneurship).
12. Δημοσίευση του ολοκληρωμένου πλαισίου EnterComp που αποτελείται από 15 επιμέρους ικανότητες που ανήκουν σε 3 περιοχές ικανοτήτων, κλιμακώνονται σε 8 επίπεδα επάρκειας και αναπτύσσονται σε 442 μαθησιακά αποτελέσματα (βλέπε την εκτενή λίστα στο Παράρτημα).

⁴ Αφορούν δύο φάσεις ανατροφοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ομάδα Εργασίας για τις Εγκάρσιες Δεξιότητες, στη διαδικτυακή διαβούλευση με περίπου 200 ενδιαφερόμενους και σε δύο άτυπες συναντήσεις εργασίας σε μια κοιτίδα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (a social entrepreneurship incubator). Επίσης, στην ανατροφοδότηση μέσα από άτυπες διμερείς συνομιλίες μεταξύ των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στο πλαίσιο των διαφόρων ομάδων συζήτησης όπου οι ερευνητές του Κοινού Κέντρου Ερευνών παρουσίασαν και συζητήσαν τα προσέδια του πλαισίου EntreComp.

1.3 Περιορισμοί

Το πλαίσιο EntreComp είναι το αποτέλεσμα μιας εμπειριστατωμένης ερευνητικής διαδικασίας⁵ στο πλαίσιο της οποίας τα μέλη μιας μεγάλης και ετερογενούς ομάδας εμπειρογνομόνων διαβουλευτήκαν σε διάφορες φάσεις ώστε να ανταλλάξουν απόψεις και σταδιακά να επιτύχουν συναίνεση γύρω από μια έγκυρη πρόταση. Αν και ευρέως αποδεκτό, το πλαίσιο δεν έχει ακόμη προσαρμοστεί ή δοκιμαστεί σε πραγματικές συνθήκες.

Ένα επόμενο βήμα θα είναι η δοκιμή του στην πράξη, με την εφαρμογή και την αξιολόγηση του σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον και, τελικά, αν κριθεί απαραίτητο, η τροποποίηση και τελειοποίησή του σύμφωνα με την ανατροφοδότηση από τους ειδικούς που θα το εφαρμόσουν και τους τελικούς χρήστες.

1.4 Δομή της έκθεσης

Μετά από την εισαγωγή, το κεφάλαιο 2 παρουσιάζει στον αναγνώστη το εννοιολογικό μοντέλο EntreComp, δηλαδή τις 3 περιοχές ικανοτήτων, τις 15 επιμέρους ικανότητες και τους σχετικούς περιγραφικούς δείκτες. Το κεφάλαιο 3 παρουσιάζει το μοντέλο που υποστηρίζει την ανάπτυξη διακριτών κλιμακούμενων επιπέδων επάρκειας της ικανότητας του επιχειρείν καθώς και τις βασικές αρχές και τα χαρακτηριστικά των μαθησιακών αποτελεσμάτων του πλαισίου EntreComp.

Τέλος, το κεφάλαιο 3 παρέχει μια σφαιρική αλλά συνοπτική θεώρηση του πλαισίου ικανοτήτων.

Το πλήρες πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένου του συγκεντρωτικού καταλόγου των μαθησιακών αποτελεσμάτων καταχωρισμένων στα 8 επίπεδα επάρκειας του μοντέλου εξέλιξης συμπεριλαμβάνεται ως παράρτημα της παρούσας έκθεσης.

⁵ Το έργο EntreComp υιοθέτησε τη μεθοδολογική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε για τη δημιουργία του Πλαισίου Ψηφιακής Ικανότητας για τους Πολίτες (Ferrari, 2013).

2. Η επιχειρηματικότητα ως ικανότητα

*Το έργο **EntreComp** ξεκίνησε με σκοπό να θεσπίσει ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για την ικανότητα του επιχειρείν ώστε να βοηθήσει τους πολίτες να αναπτύξουν τη δυνατότητά τους να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά, να διαχειρίζονται τις ζωές και τις σταδιοδρομίες τους και να ξεκινούν πρωτοβουλίες που παράγουν επιπλέον αξία. Η περιγραφή της έννοιας του επιχειρείν, επομένως, αποτέλεσε το εφαλτήριο για την ανάπτυξη του πλαισίου αναφοράς.*

Στο πλαίσιο του έργου **EntreComp**, το επιχειρείν νοείται ως εγκάρσια βασική ικανότητα ατόμων, ομάδων ή οργανισμών που αφορά όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες και ορίζεται ως εξής:

Το επιχειρείν είναι η δράση του ατόμου πάνω σε ευκαιρίες και ιδέες που έχει ως αποτέλεσμα το μετασχηματισμό τους σε επιπλέον αξία για τους άλλους. Η αξία που δημιουργείται μπορεί να είναι οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική (FFE-YE, 2012).

Ο ορισμός αυτός εστιάζει στην δημιουργία αξίας, ανεξαρτήτως είδους ή πλαισίου. Αναφέρεται στην παραγωγή επιπλέον αξίας (ή μιας ακολουθίας αξιών) σε κάθε τομέα της κοινωνίας και της οικονομίας, ιδιωτικό και δημόσιο, καθώς και σε κάθε υβριδικό συνδυασμό τους.

Έτσι, αγκαλιάζει διαφορετικούς τύπους επιχειρηματικότητας, συμπεριλαμβανομένου του ενδο-επιχειρείν, του κοινωνικού, του οικολογικού και του ψηφιακού επιχειρείν. Το επιχειρείν, ως ικανότητα, αφορά όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες.

Δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να καλλιεργήσουν την προσωπική τους ανάπτυξη, να συμβάλουν ενεργά στην κοινωνική ανάπτυξη, να εισέλθουν στην αγορά εργασίας ως μισθωτοί ή ως αυτοαπασχολούμενοι, και να τολμήσουν την έναρξη ή την κλιμάκωση δραστηριοτήτων που μπορεί να έχουν πολιτιστικό, κοινωνικό ή οικονομικό αντίκτυπο.

Το εννοιολογικό μοντέλο EntreComp συγκροτείται από δυο βασικές συνιστώσες:

- α) Τις 3 περιοχές ικανοτήτων που κατοπτρίζουν άμεσα τον ορισμό της επιχειρηματικότητας ως την ικανότητα ενός ατόμου να μετατρέπει ιδέες σε δράση που δημιουργεί επιπλέον αξία για κάποιο άτομο πέραν του εαυτού του.
- β) Τις 15 επιμέρους ικανότητες που αποτελούν στο σύνολό τους τα δομικά στοιχεία του επιχειρείν ως ικανότητας για **όλους** τους πολίτες.

Οι ικανότητες παρουσιάζονται στον Πίνακα 1. Κάθε μία συνοδεύεται από μια προτροπή προς τον εκπαιδευόμενο να μετατρέψει την ικανότητα σε πράξη καθώς και από περιγραφικούς δείκτες που αποσυνθέτουν την έννοια της ικανότητας στις βασικές πτυχές της.

Οι «Ιδέες και ευκαιρίες», οι «Πόροι» και η «Υλοποίηση» αποτελούν τις 3 περιοχές του εννοιολογικού μοντέλου που επισημαίνουν την ικανότητα του επιχειρείν ως την ικανότητα των ατόμων να μετατρέπουν τις ιδέες και τις ευκαιρίες σε δράση με την αξιοποίηση πόρων. Οι πόροι αυτοί μπορεί να είναι προσωπικοί (όπως, η αυτογνωσία και η αυτοπεποίθηση μας, τα κίνητρα και η επιμονή μας), υλικοί (για παράδειγμα, μέσα παραγωγής και οικονομικοί πόροι) ή άυλοι (για παράδειγμα, ειδικές γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις).

Οι 3 περιοχές ικανοτήτων είναι στενά συνυφασμένες μεταξύ τους και η ικανότητα του επιχειρείν συγκροτείται και από τις τρεις.

Οι 15 επιμέρους ικανότητες είναι επίσης διασυνδεδεμένες και θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μέρη ενός συνόλου. Το πλαίσιο δεν υπονοεί ότι ο εκπαιδευόμενος πρέπει να αποκτήσει το υψηλότερο επίπεδο επάρκειας και στις 15 ικανότητες, ή να διαθέτει τον ίδιο βαθμό επάρκειας σε όλες. Υπονοεί, ωστόσο, ότι η ικανότητα του επιχειρείν αποτελείται και από τα 15 αυτά δομικά στοιχεία (ικανότητες).

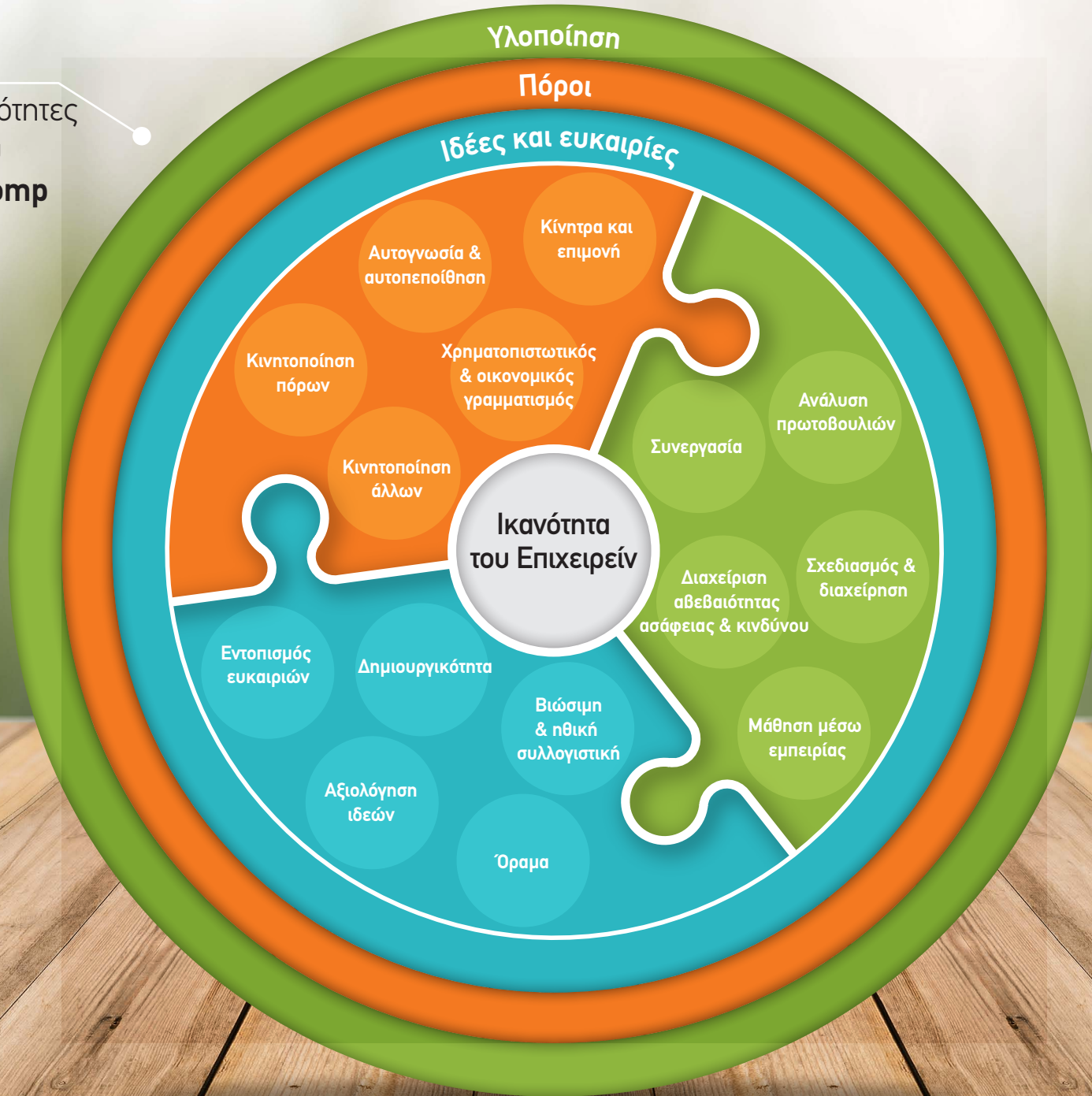
Το **Σχήμα 2** απεικονίζει τις ικανότητες του **πλαίσιου EntreComp** ως ξεχωριστές περιοχές. Κάθε περιοχή έχει διαφορετικό χρώμα: **μπλε** για τις ικανότητες στην περιοχή «Ιδέες και ευκαιρίες», **πορτοκαλί** για την περιοχή «Πόροι» και **πράσινο** για τις ικανότητες στην περιοχή «Υλοποίηση».

Οι τομείς περιβάλλονται από **3 δακτυλίους ικανοτήτων**, που αγκαλιάζουν και τις 15 ικανότητες. Αυτή η αναπαράσταση υπογραμμίζει ότι η σύζευξη μεταξύ των περιοχών ικανοτήτων και των επιμέρους ικανοτήτων δεν διέπεται από μια ταξινόμηση. Για παράδειγμα, η δημιουργικότητα παρουσιάζεται ως μία από τις ικανότητες στην περιοχή «Ιδέες και ευκαιρίες», αλλά η δημιουργική διαδικασία συνεχίζεται τόσο τη χρήση των πόρων όσο και την ικανότητα του ατόμου να ενεργεί σύμφωνα με τις ιδέες που διαμορφώνουν αξίες.

Ο αναγνώστης μπορεί να δημιουργήσει νέες συνδέσεις μεταξύ των περιοχών και των ικανοτήτων ώστε να επεκτείνει τα στοιχεία του πλαισίου και να τα προσαρμόσει ώστε να ταιριάζουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο με το αντικείμενο εστίασής του.

Σχήμα 2.

Περιοχές και ικανότητες του εννοιολογικού μοντέλου **EntreComp**

*Στην εννοιολογική σύλληψη του πλαισίου **EntreComp** δεν υπάρχουν βασικές και δευτερεύουσες ικανότητες. Οι 3 περιοχές ικανοτήτων είναι στενά συννυφασμένες μεταξύ τους, η ικανότητα του επιχειρείν συγκροτείται και από τις τρεις.*

Οι 15 επιμέρους ικανότητες είναι επίσης διασυνδεδεμένες και θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μέρη ενός συνόλου.

Στον **πίνακα 1** υπάρχει μια γενική επισκόπηση του εννοιολογικού μοντέλου EntreComp, η οποία παρουσιάζει πώς η ικανότητα του επιχειρείν έχει διασπαστεί στα συστατικά της μέρη εντός του πλαισίου.

Οι ικανότητες απαριθμούνται για ευκολία του αναγνώστη - η σειρά με την οποία παρουσιάζονται δεν συνεπάγεται αλληλουχία στη διαδικασία απόκτησης ή αξιολογική κατάταξη: κανένα στοιχείο δεν προέχει ούτε είναι πιο σημαντικό από τα υπόλοιπα. **Στην εννοιολογική σύλληψη του πλαισίου EntreComp δεν υπάρχουν βασικές και δευτερεύουσες ικανότητες.**

Ανάλογα με το πλαίσιο της εφαρμογής, είναι λογικό να αναμένει κανείς ότι μεγαλύτερη έμφαση μπορεί να δοθεί σε κάποιες από τις ικανότητες και λιγότερη σε άλλες.

Σε κάθε περίπτωση, το πλαίσιο EntreComp μπορεί να θεωρηθεί ως σημείο εκκίνησης για την ερμηνεία της ικανότητας του επιχειρείν, η οποία σε βάθος χρόνου θα αναπτυχθεί και θα βελτιωθεί περαιτέρω ώστε να αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων-στόχων (target groups).

Πίνακας 1. Το εννοιολογικό μοντέλο **EntreComp**

Περιοχή	Ικανότητα	Προτροπή	Περιγραφικοί δείκτες
01 Ιδέες και Ευκαιρίες	1.1 Εντοπισμός Ευκαιριών	Χρησιμοποιήστε τη φαντασία και τις ικανότητές σας για να αναγνωρίσετε ευκαιρίες που θα παράγουν αξία	<ul style="list-style-type: none"> • Εντοπίζουμε και αξιοποιούμε ευκαιρίες για τη δημιουργία επιπλέον αξίας στο κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό περιβάλλον • Προσδιορίζουμε τις ανάγκες και τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν • Φτιάχνουμε νέους δεσμούς συγκεντρώνοντας διάσπαρτα στοιχεία του περιβάλλοντος για να δημιουργούμε ευκαιρίες που παράγουν αξία
	1.2 Δημιουργικότητα	Αναπτύξτε δημιουργικές και στοχευμένες ιδέες	<ul style="list-style-type: none"> • Αναπτύσσουμε διάφορες ιδέες και ευκαιρίες για να παράγουμε επιπλέον αξία, συμπεριλαμβανομένων των καλύτερων λύσεων τόσο για τις υπάρχουσες όσο και για τις νέες προκλήσεις • Διερευνούμε και πειραματιζόμαστε με καινοτόμες προσεγγίσεις • Συνδυάζουμε γνώσεις και πόρους για την επίτευξη αξιόλογων αποτελεσμάτων
	1.3 Όραμα	Εργαστείτε με γνώμονα το όραμά σας για το μέλλον	<ul style="list-style-type: none"> • Φανταζόμαστε το μέλλον • Αναπτύσσουμε ένα όραμα για τη μετατροπή των ιδεών σε δράση • Οπτικοποιούμε μελλοντικά σενάρια για να βοηθήσουμε την καθοδήγηση της προσπάθειας και της δράσης
	1.4 Αξιολόγηση Ιδεών	Αξιοποιήστε στο έπακρο ιδέες και ευκαιρίες	<ul style="list-style-type: none"> • Κρίνουμε τις ιδέες με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και κοινωνικούς όρους • Αναγνωρίζουμε τις δυνατότητες που έχει μια ιδέα να παράγει αξία και βρίσκουμε τους κατάλληλους τρόπους για να αξιοποιήσουμε την ιδέα όσο γίνεται περισσότερο
	1.5 Βιώσιμη και ηθική συλλογιστική	Εκτιμήστε τις επιπτώσεις και τον αντίκτυπο των ιδεών, των ευκαιριών και των δράσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτιμούμε τις συνέπειες των ιδεών που παράγουν αξία και της επίδρασης της επιχειρηματικής δράσης πάνω στην κοινότητα στόχο, την αγορά, την κοινωνία και το περιβάλλον • Συλλογίζομαστε πόσο βιώσιμοι είναι οι μακροπρόθεσμοι κοινωνικοί, πολιτιστικοί και οικονομικοί στόχοι καθώς και την πορεία της δράσης που έχουμε επιλέξει • Δρούμε με υπευθυνότητα

Πίνακας 1. Το εννοιολογικό μοντέλο **EntreComp** (συνέχεια)

Περιοχή	Ικανότητα	Προτροπή	Περιγραφικοί δείκτες
02 Πόροι	2.1 Αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση	Πιστέψτε στον εαυτό σας και φροντίστε πάντα να εξελίξεστε	<ul style="list-style-type: none"> • Συλλογίζομαστε τις ανάγκες, τις προσδοκίες και τις επιθυμίες, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα • Προσδιορίζουμε και αξιολογούμε τα αδύνατα σημεία (ατομικά ή ομαδικά) • Πιστεύουμε στη δυνατότητά μας να διαμορφώνουμε την πορεία των γεγονότων, παρά την αβεβαιότητα, τα εμπόδια και τις προσωρινές αποτυχίες
	2.2 Κίνητρα και επιμονή	Μείνετε συγκεντρωμένοι και μην παραιτείστε	<ul style="list-style-type: none"> • Είμαστε αποφασισμένοι για την μετατροπή των ιδεών σε δράση ώστε να επιτύχουμε το σκοπό μας • Είμαστε προετοιμασμένοι να επιδείξουμε υπομονή και επιμονή στην προσπάθεια για την επίτευξη μακροπρόθεσμων ατομικών ή ομαδικών στόχων • Είμαστε ανθεκτικοί στην πίεση, τις αντιξοότητες και τις προσωρινές αποτυχίες
	2.3 Κινητοποίηση πόρων	Συγκεντρώστε και διαχειριστείτε τους απαραίτητους πόρους	<ul style="list-style-type: none"> • Βρίσκουμε και διαχειριζόμαστε τους υλικούς (π.χ. χρήματα, στέγη, υλικά, εργαλεία), και μη υλικούς πόρους (π.χ. ψηφιακούς, τεχνογνωσία, χρόνο, λογισμικό) που απαιτούνται για τη μετατροπή των ιδεών σε δράση • Αξιοποιούμε όσο γίνεται περισσότερο τους διαθέσιμους πόρους • Αποκτούμε και διαχειριζόμαστε τις ικανότητες που απαιτούνται σε κάθε στάδιο, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών, νομικών, φορολογικών και ψηφιακών δεξιοτήτων (για παράδειγμα μέσα από κατάλληλες συνεργασίες, δικτύωση, εξωτερικές αναθέσεις και πληθοπορισμό)
	2.4 Χρηματοπιστωτικός και οικονομικός γραμματισμός	Αναπτύξτε χρηματοπιστωτική και οικονομική τεχνογνωσία	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτιμούμε το κόστος της μετατροπής μιας ιδέας σε δραστηριότητα που παράγει αξία • Σχεδιάζουμε, υλοποιούμε και αξιολογούμε οικονομικές αποφάσεις σε όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας • Διαχειριζόμαστε τη χρηματοδότηση έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα της δραστηριότητας που παράγει αξία
	2.5 Κινητοποίηση άλλων	Εμπνεύστε, ενθουσιάστε και εμπλέξτε και άλλους στην προσπάθεια	<ul style="list-style-type: none"> • Εμπνέουμε και εμφυσούμε ενθουσιασμό στους ενδιαφερόμενους φορείς και πρόσωπα • Εξασφαλίζουμε την απαραίτητη υποστήριξη για την επίτευξη αξιόλογων αποτελεσμάτων • Επικοινωνούμε αποτελεσματικά, έχουμε πειθώ, διαπραγματευόμαστε και επιδεικνύουμε ηγετικό πνεύμα

Πίνακας 1. Το εννοιολογικό μοντέλο **EntreComp** (συνέχεια)

Περιοχή	Ικανότητα	Προτροπή	Περιγραφικοί δείκτες
03 Υλοποίηση	3.1 Ανάληψη πρωτοβουλιών	Υλοποιήστε	<ul style="list-style-type: none"> Ξεκινούμε διαδικασίες που παράγουν αξία Δεχόμαστε τις προκλήσεις Δρούμε και εργαζόμαστε ανεξάρτητα για να πετύχουμε στόχους, επιμένουμε στις προθέσεις μας και πραγματοποιούμε τις προγραμματισμένες εργασίες
	3.2 Σχεδιασμός και διαχείριση	Βάλτε προτεραιότητες, οργανώστε και παρακολουθήστε	<ul style="list-style-type: none"> Καθορίζουμε μακροπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους Καθορίζουμε προτεραιότητες και σχέδια δράσης Προσαρμοζόμαστε σε απρόβλεπτες αλλαγές
	3.3 Διαχείριση αβεβαιότητας, ασάφειας και κινδύνου	Πάρτε αποφάσεις που αφορούν την αβεβαιότητα, την ασάφεια και τους κινδύνους	<ul style="list-style-type: none"> Παίρνουμε αποφάσεις, ακόμα και όταν το αποτέλεσμα είναι αβέβαιο, όταν οι διαθέσιμες πληροφορίες είναι αποσπασματικές ή ασαφείς, ή όταν υπάρχει κίνδυνος ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων Στη διαδικασία παραγωγής αξίας, συμπεριλαμβάνουμε δομημένους τρόπους ελέγχου ιδεών και πρωτοτύπων (prototypes) από τα πρώτα στάδια με σκοπό τη μείωση των κινδύνων της αποτυχίας Αντιμετωπίζουμε με ευελιξία και χωρίς χρονοτριβή τις γρήγορα μεταβαλλόμενες καταστάσεις
	3.4 Συνεργασία	Δημιουργήστε ομάδες, συνεργαστείτε, δημιουργήστε δίκτυα	<ul style="list-style-type: none"> Δουλεύουμε ομαδικά για να αναπτύξουμε ιδέες και να τις μετατρέψουμε σε πράξη Δημιουργούμε δίκτυα Επιλύουμε τις συγκρούσεις και αντιμετωπίζουμε θετικά τον ανταγωνισμό
	3.5 Μάθηση μέσω εμπειρίας	Μάθετε μέσα από την πράξη	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποιούμε οποιαδήποτε πρωτοβουλία για την παραγωγή αξίας ως ευκαιρία μάθησης Μαθαίνουμε από ομολόγους, συμπεριλαμβανομένων συνομηλίκων και μεντόρων Αναστοχαζόμαστε και μαθαίνουμε τόσο από την επιτυχία όσο και από την αποτυχία (τη δική μας ή άλλων)

3. Το πλαίσιο **EntreComp**

*Το **EntreComp** είναι ένα περιεκτικό πλαίσιο αναφοράς που θα πρέπει να προσαρμόζεται κάθε φορά στους συγκεκριμένους στόχους και τις ανάγκες αυτών που το χρησιμοποιούν.*

Το κεφάλαιο αυτό παρουσιάζει το μοντέλο εξέλιξης του πλαισίου **EntreComp** καθώς και τα βασικά χαρακτηριστικά των μαθησιακών αποτελεσμάτων που έχουν βασιστεί πάνω σε αυτό.

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς που συμμετείχαν στη δημιουργία του πλαισίου **EntreComp** το θεωρούν ως ένα πολύ περιεκτικό και ευρύ εργαλείο με **3 περιοχές ικανοτήτων, 15 επιμέρους ικανότητες, 15 περιγραφικούς δείκτες, 8 επίπεδα επάρκειας και 442 μαθησιακά αποτελέσματα** (βλ. παράρτημα).

Αναγνωρίζουν ακόμη ότι το πλαίσιο **EntreComp**:

- α) ανακλά την πολυπλοκότητα της ικανότητας του επιχειρείν, η οποία αγγίζει πολλές πτυχές της καθημερινής μας ζωής, και
- β) μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός αναφοράς για πολλές και διαφορετικές χρήσεις.

Το πλεονέκτημα του να έχει κανείς ένα ευρύ πλαίσιο ικανοτήτων όπως το **EntreComp** είναι ότι μπορεί να τροποποιηθεί για συγκεκριμένες ανάγκες. Παράλληλα όμως, επιτρέπει στις πρωτοβουλίες που αντιμετωπίζουν το επιχειρείν ως ικανότητα να έχουν ένα πλαίσιο αναφοράς, διευκολύνοντας μια κοινή αντίληψη του τι σημαίνει να έχεις επιχειρηματικό πνεύμα.

Η περιεκτικότητα του **EntreComp** είναι ένα από τα κύρια πλεονεκτήματά του. Ωστόσο, ο αναγνώστης θα πρέπει να έχει κατά νου ότι οι πολίτες, οι εκπαιδευόμενοι, ή οι χρήστες του πλαισίου δεν θα δείξουν όλοι το ίδιο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη όλων των ικανοτήτων που περιγράφονται εδώ και μάλιστα στο υψηλότερο επίπεδο επάρκειας. Αναμένεται ότι τα θεσμικά όργανα, οι ενδιάμεσοι φορείς και αυτοί που αναπτύσσουν σχετικές πρωτοβουλίες και είναι πρόθυμοι να υιοθετήσουν το **EntreComp** ως πλαίσιο αναφοράς, θα το προσαρμόζουν στους δικούς τους στόχους και στις ανάγκες της ομάδας χρηστών στην οποία στοχεύουν.

Με άλλα λόγια, το πλαίσιο EntreComp που παρουσιάζεται στην παρούσα έκθεση θα πρέπει να θεωρηθεί ως σημείο εκκίνησης. Πρέπει να προσαρμόζεται κάθε φορά στο πλαίσιο της εκάστοτε χρήσης του προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή (βλέπε επίσης παρακάτω, στην ενότητα 3.2).

3.1 Το Κλιμακούμενο Μοντέλο

Το επιχειρείν ως ικανότητα πραγματώνεται μέσω της ατομικής ή συλλογικής δράσης με σκοπό την παραγωγή αξίας για τους άλλους.

Η εξέλιξη της εκπαίδευσης στο επιχειρείν έχει δύο όψεις:

1. Ανάπτυξη αυξανόμενης αυτονομίας και υπευθυνότητας κατά τη δράση πάνω σε ιδέες και ευκαιρίες για την παραγωγή αξίας.
2. Ανάπτυξη της ικανότητας παραγωγής αξίας από τα απλά και προβλέψιμα πλαίσια μέχρι τα πολύπλοκα, συνεχώς μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα.

Το Κλιμακούμενο Μοντέλο EntreComp δεν καθορίζει μια γραμμική ακολουθία βημάτων που πρέπει να ακολουθήσει ο κάθε πολίτης για να καταστεί επαρκής επιχειρηματικά ή να προβεί σε επιχειρηματικό τόλμημα. Αντί αυτού, το μοντέλο δείχνει ότι τα όρια των ατομικών και συλλογικών ικανοτήτων του επιχειρείν μπορούν να επεκταθούν, για να επιτευχθεί όλο και μεγαλύτερος αντίκτυπος μέσα από προσπάθειες παραγωγής αξίας. Το Κλιμακούμενο Μοντέλο EntreComp παρέχει ένα σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη επάρκειας, αρχής γενομένης από την παραγωγή αξίας μέσω εξωτερικής υποστήριξης, έως και την παραγωγή αξίας που μετασχηματίζει το περιβάλλον-τομέα δράσης.

Το μοντέλο αποτελείται από **τέσσερα** κύρια επίπεδα:

- 01 Στο **Βασικό** επίπεδο, η επιπλέον αξία παράγεται με εξωτερική υποστήριξη
- 02 Στο **Μεσαίο** επίπεδο, παράγεται με αυξανόμενη αυτονομία
- 03 Στο **Προχωρημένο** επίπεδο, αναπτύσσεται η υπευθυνότητα για την μετατροπή των ιδεών σε πράξη
- 04 Στο **Εξαιρετικό** επίπεδο, η παραγόμενη αξία έχει σημαντικό αντίκτυπο στον τομέα που απευθύνεται

Το κάθε ένα από τα παραπάνω επίπεδο με τη σειρά του χωρίζεται σε δύο υπο-επίπεδα, όπως φαίνεται στον Πίνακα 2.

Αυτά τα επίπεδα επάρκειας παρέχουν στον αναγνώστη έναν τρόπο να αντιλαμβάνεται τα μαθησιακά αποτελέσματα. Για παράδειγμα, το πρώτο μαθησιακό αποτέλεσμα του 8ου επιπέδου ικανότητας είναι: **Μπορώ να εντοπίζω και να επωφελοúμαι άμεσα από μια ευκαιρία**. Παρά το γεγονός ότι «ο εντοπισμός και η αξιοποίηση μιας ευκαιρίας» αποτελεί δεξιότητα που οι μαθητές αρχίζουν να αναπτύσσουν σε χαμηλότερα επίπεδα, το επίπεδο 8 τονίζει την ανάγκη να το κάνει κανείς «άμεσα».

Σε αυτό το εξαιρετικό επίπεδο, η αμεσότητα αξιοποίησης μιας ευκαιρίας είναι στρατηγικού ενδιαφέροντος και μπορεί να οδηγήσει σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, επαναστατική καινοτομία ή ριζικό μετασχηματισμό.

Στόχος του μοντέλου EntreComp είναι να προσφέρει ένα εργαλείο που να είναι πλήρες ενώ παράλληλα μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικές ανάγκες. Σε καμία περίπτωση δεν είναι περιοριστικό και δεν συνεπάγεται ότι όλοι οι μαθητές θα πρέπει να αποκτήσουν το υψηλότερο επίπεδο επάρκειας στις ικανότητες, ή ότι θα πρέπει να φτάσουν στο ίδιο επίπεδο επάρκειας σε όλες τις ικανότητες.

*Το Κλιμακούμενο Μοντέλο **EntreComp** διαπερνά εγκάρσια τα τυπικά, μη τυπικά και άτυπα πλαίσια μάθησης.*

Ας φανταστούμε το σχεδιασμό μιας μαθησιακής εμπειρίας στην επιχειρηματικότητα που απευθύνεται σε εργαζόμενους στον τομέα της υποδηματοποιίας στην περιοχή μας. Στο πρόγραμμά μας θα μπορούσαμε, για παράδειγμα, να θέσουμε ως στόχο το προχωρημένο επίπεδο επάρκειας στις ικανότητες, όπως τον «εντοπισμό ευκαιριών», το «όραμα», την «κινητοποίηση των άλλων» και τον «σχεδιασμό και διαχείριση». Ταυτόχρονα, θα μπορούσαμε να στοχεύσουμε στην επίτευξη του μεσαίου επιπέδου επάρκειας στον «χρηματοπιστωτικό και οικονομικό γραμματισμό».

Θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι είναι σημαντικό να παρέχουμε στους εκπαιδευόμενούς μας τις δεξιότητες για να κατανοήσουν την οικονομική βιωσιμότητα των ιδεών τους, αλλά δεν είναι εξίσου σημαντικό να τους ενθαρρύνουμε να αναπτύξουν δεξιότητες για σύστημα διπλογραφικής λογιστικής, οι οποίες θα απαιτούσαν ένα προχωρημένο επίπεδο επάρκειας. Υπενθυμίζουμε στον αναγνώστη ότι η παραγωγή επιπλέον αξίας και η μάθηση μέσα από το επιχειρείν μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα.

Το μοντέλο Εξέλιξης **EntreComp** δεν αναφέρεται σε κάποιο συγκεκριμένο τομέα εφαρμογής, και κυρίως δεν αναφέρεται αποκλειστικά σε πλαίσια τυπικής (επίσημης) εκπαίδευσης.

Εστιάζοντας στην ανάπτυξη ικανοτήτων μέσα από την πραγματική δημιουργία αξίας, το μοντέλο εξέλιξης καταργεί τα σύνορα ανάμεσα στην εκπαίδευση, την εργασία και τη συμμετοχή στα κοινά.

Από αυτήν την πλευρά, το Κλιμακούμενο Μοντέλο **EntreComp** διαπερνά εγκάρσια τα τυπικά, μη τυπικά και άτυπα πλαίσια μάθησης.

Πίνακας 2. Το Κλιμακούμενο Μοντέλο **EntreComp**

<p>01</p> <p>Βασικό Επίπεδο</p> <p>Με την υποστήριξη⁶ των άλλων</p>	<p>> Με άμεση υποστήριξη</p> <p>Επίπεδο 1 - Ανακαλύπτω</p> <p>Το Επίπεδο 1 εστιάζει κυρίως στην ανακάλυψη των χαρακτηριστικών, των δυνατοτήτων, των ενδιαφερόντων και των επιθυμιών. Εστιάζει επίσης στην αναγνώριση διαφορετικών τύπων προβλημάτων και αναγκών που μπορούν να επιλυθούν δημιουργικά, καθώς και στην ανάπτυξη ατομικών δεξιοτήτων και στάσεων.</p>	<p>> Με μειωμένη υποστήριξη από τους άλλους, κάποιου βαθμού αυτονομία και συνύπαρξη με ομολόγους</p> <p>Επίπεδο 2 - Εξερευνώ</p> <p>Το Επίπεδο 2 εστιάζει στη διερεύνηση διαφορετικών προσεγγίσεων στα προβλήματα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη διαφορετικότητα και στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και στάσεων.</p>
<p>02</p> <p>Μεσαίο Επίπεδο</p> <p>Οικοδομώντας ανεξαρτησία</p>	<p>> Ατομικά και σε συνεργασία με ομολόγους</p> <p>Επίπεδο 3 - Πειραματίζομαι</p> <p>Το Επίπεδο 3 εστιάζει στην κριτική σκέψη και στον πειραματισμό με την παραγωγή αξίας, για παράδειγμα μέσω της παραγωγής αξίας από πρακτικές επιχειρηματικές δραστηριότητες.</p>	<p>> Ανάλυση και διαμοιρασμός κάποιων ευθυνών</p> <p>Επίπεδο 4 - Τολμώ</p> <p>Το Επίπεδο 4 εστιάζει στην μετατροπή των ιδεών σε δράση στην «πραγματική ζωή» και στην ανάληψη της ανάλογης ευθύνης για αυτό.</p>
<p>03</p> <p>Προχωρημένο Επίπεδο</p> <p>Αναλαμβάνοντας ευθύνες</p>	<p>> Με κάποια καθοδήγηση και σε συνεργασία με άλλους</p> <p>Επίπεδο 5 - Βελτιώνω</p> <p>Το Επίπεδο 5 εστιάζει στη βελτίωση των δεξιοτήτων σας στη μετατροπή των ιδεών σας σε δράση, αναλαμβάνοντας όλο και περισσότερο την ευθύνη για την παραγωγή αξίας και αναπτύσσοντας γνώσεις σχετικά με το επιχειρείν.</p>	<p>> Ανάλυση ευθύνης για τη λήψη αποφάσεων και σε συνεργασία με άλλους</p> <p>Επίπεδο 6 - Ενισχύω</p> <p>Το Επίπεδο 6 επικεντρώνεται στην συνεργασία σας με άλλους, καθώς αξιοποιείτε την υπάρχουσα γνώση για την παραγωγή αξίας, και αντιμετωπίζετε όλο και πιο σύνθετες προκλήσεις.</p>
<p>04</p> <p>Εξαιρετικό Επίπεδο</p> <p>Πρωθώντας το μετασχηματισμό, την καινοτομία και την ανάπτυξη</p>	<p>> Ανάλυση ευθύνης για τη συμβολή σε πολύπλοκες εξελίξεις σε ένα συγκεκριμένο τομέα</p> <p>Επίπεδο 7 - Επεκτείνω</p> <p>Το Επίπεδο 7 αφορά στις ικανότητες που απαιτούνται για την αντιμετώπιση σύνθετων προκλήσεων, στη διαχείριση ενός συνεχώς μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος όπου ο βαθμός αβεβαιότητας είναι υψηλός.</p>	<p>> Ουσιαστική συμβολή στην ανάπτυξη ενός συγκεκριμένου πεδίου</p> <p>Επίπεδο 8 - Μετασχηματίζω</p> <p>Το Επίπεδο 8 εστιάζει στις αναδυόμενες προκλήσεις με την ανάπτυξη νέας γνώσης, μέσω της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας για την επίτευξη της αριστείας και τον μετασχηματισμό του τρόπου με τον οποίο γίνονται τα πράγματα.</p>

⁶ Η υποστήριξη από τους άλλους περιλαμβάνει για παράδειγμα την υποστήριξη από εκπαιδευτικούς, μέντορες, ομολόγους ή και από συμβουλευτικές υπηρεσίες.

3.2 Μαθησιακά αποτελέσματα

Η ικανότητα του επιχειρείν δεν είναι αποκλειστικά ατομική υπόθεση. Μπορεί να αφορά ένα σύνολο ατόμων, όπως λόγου χάρη μια ομάδα έργου, ένα μη-κερδοσκοπικό οργανισμό, μια εταιρεία, ένα δημόσιο φορέα ή ένα κίνημα πολιτών.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι δηλώσεις του τι γνωρίζει, κατανοεί και είναι σε θέση να κάνει ένας μαθητής μετά την ολοκλήρωση της μάθησης (Cedefop, 2009). Οι δηλώσεις αυτές μπορούν να αξιοποιηθούν για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών ή για διαφορετικούς τύπους λογοδοσίας, όπως η νομική ή η επαγγελματική λογοδοσία (Proitz, 2010).

Η μάθηση για την επιχειρηματικότητα δύσκολα μπορεί να αποτυπωθεί σε συγκεκριμένες, προκαθορισμένες δηλώσεις μαθησιακών αποτελεσμάτων, δεδομένου ότι ασχολείται με την παραγωγή αξίας που δεν υπάρχει πριν από τη διαδικασία της μάθησης και δεν μπορεί να προβλεφθεί.

Εν τούτοις, τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι ζωτικής σημασίας για τη λειτουργικότητα του πλαισίου. Τα μαθησιακά αποτελέσματα του πλαισίου EntreComp έχουν αναπτυχθεί ως σημεία αναφοράς για διαφορετικούς σκοπούς. Θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στον τομέα της τυπικής (επίσημης) εκπαίδευσης και κατάρτισης για το σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών. Σε πλαίσιο μη-τυπικής μάθησης, θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για να εμπνεύσουν τη δημιουργία προγραμμάτων που αποσκοπούν στην ενίσχυση του ενδο-επιχειρείν μέσα σε υπάρ-

χοντες οργανισμούς. Θα μπορούσαν επίσης να αξιοποιηθούν για να οδηγήσουν στον προσδιορισμό προσαρμοσμένων παιδαγωγικών μεθόδων, μεθόδων αξιολόγησης και μαθησιακών περιβαλλόντων που ενθαρρύνουν την αποτελεσματική εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα.

Συνεπώς, τα μαθησιακά αποτελέσματα του πλαισίου EntreComp δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως κανονιστικές δηλώσεις που πρέπει να μετατρέπονται άμεσα σε πραγματικές μαθησιακές δραστηριότητες, ή να χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση της επίδοσης των εκπαιδευόμενων. Αποτελούν βάση για την ανάπτυξη ειδικών μαθησιακών αποτελεσμάτων που είναι κατάλληλα για το συγκεκριμένο πλαίσιο καθώς και βάση για την ανάπτυξη δεικτών επίδοσης.

Παρά το γεγονός ότι η συντριπτική πλειονότητα των μαθησιακών αποτελεσμάτων έχουν διατυπωθεί ως δηλώσεις στο πρώτο ενικό πρόσωπο, αυτό δεν σημαίνει ότι η ικανότητα του επιχειρείν είναι αποκλειστικά ατομική υπόθεση. Τουναντίον, το υποκείμενο της επιχειρηματικής μάθησης και συμπεριφοράς μπορεί να είναι ένα σύνολο ατόμων, όπως λόγου χάρη μια ομάδα έργου, ένας μη-κερδοσκοπικός οργανισμός, μια εταιρεία, ένας δημόσιος φορέας ή ένα κίνημα πολιτών.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του πλαισίου EntreComp παρουσιάζονται στο Παράρτημα. Αν και εκτενής, η λίστα των μαθησιακών αποτελεσμάτων δεν εξαντλεί το θέμα, δεδομένου ότι έχει ως στόχο να προτείνει εγκάρσια δυνατότητα εφαρμογής σε όλα τα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και τομείς της κοινωνίας και της οικονομίας.

3.3 Το πλαίσιο **EntreComp** με μια ματιά: πίνακας επισκόπησης

Ο πίνακας επισκόπησης του πλαισίου **EntreComp** απεικονίζει τις 3 περιοχές και τις 15 ικανότητες, αλλά τις αναπτύσσει μόνο στα **τρία επίπεδα επάρκειας** που ενδιαφέρουν όλους τους πολίτες: το **Βασικό**, το **Μεσαίο** και το **Προχωρημένο** επίπεδο. Το εξαιρετικό επίπεδο, εξ ορισμού, σχετίζεται με ένα επίπεδο εμπειρογνωμοσύνης που είναι πάνω από το μέσο όρο, και εξαρτάται περισσότερο από ένα συγκεκριμένο πλαίσιο εφαρμογής. Ως εκ τούτου, δεν περιλαμβάνεται στον πίνακα επισκόπησης.

Ο πίνακας επισκόπησης αποτελείται από δείκτες που εμπειρικλείουν την ουσία των διαφορετικών επιπέδων επάρκειας.

Στόχος του είναι να δώσει στο ευρύ αναγνωστικό κοινό τη δυνατότητα πανοραμικής θέασης του πλαισίου EntreComp, όπως γίνεται και με το *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες*⁷ ή με το *Πλαίσιο Ψηφιακής Ικανότητας για τους Πολίτες* (Ferrari, 2013. Vuorikari, Punie, Carretero, & Van den Brande, 2016).

⁷ http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/cadre1_en.asp

Πίνακας 3. Επισκόπηση του πλαισίου **EntreComp**

Περιοχές	Ικανότητες	Επίπεδα Επάρκειας		
		Βασικό	Μεσαίο	Προχωρημένο
01 Ιδέες και Ευκαιρίες	Εντοπισμός Ευκαιριών	Οι μαθητές ⁸ μπορούν να εντοπίζουν ευκαιρίες ώστε να παράγουν αξία για τους άλλους.	Οι μαθητές μπορούν να αναγνωρίζουν ευκαιρίες ώστε να αντιμετωπίζουν ανάγκες που δεν έχουν ικανοποιηθεί.	Οι μαθητές μπορούν να αξιοποιούν και να διαμορφώνουν ευκαιρίες ώστε να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις του περιβάλλοντος και να παράγουν αξία για τους άλλους.
	Δημιουργικότητα	Οι μαθητές μπορούν να αναπτύξουν πολλαπλές ιδέες που παράγουν αξία για τους άλλους.	Οι μαθητές μπορούν να δοκιμάζουν και να τελειοποιούν ιδέες που παράγουν αξία για τους άλλους.	Οι μαθητές μπορούν να μετατρέπουν τις ιδέες σε λύσεις που παράγουν αξία για τους άλλους.
	Όραμα	Οι μαθητές μπορούν να οραματίζονται ένα επιθυμητό μέλλον.	Οι μαθητές μπορούν να οικοδομούν ένα εμπνευσμένο όραμα που εμπλέκει και άλλους.	Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιούν το όραμά τους για να καθοδηγούν στρατηγικές λήψεις αποφάσεων.
	Αξιολόγηση Ιδεών	Οι μαθητές μπορούν να κατανοούν και να εκτιμούν την αξία των ιδεών.	Οι μαθητές κατανοούν ότι οι ιδέες μπορούν να έχουν αξία διαφορετικής βαρύτητας, που μπορεί να αξιοποιηθεί με διάφορους τρόπους.	Οι μαθητές μπορούν να αναπτύξουν στρατηγικές ώστε να αξιοποιούν με τον καλύτερο τρόπο την αξία που παράγεται από τις ιδέες.
	Βιώσιμη και ηθική συλλογιστική	Οι μαθητές μπορούν να αναγνωρίσουν τον αντίκτυπο των επιλογών και συμπεριφορών τους τόσο στην κοινότητά τους όσο και στο ευρύτερο περιβάλλον τους.	Οι μαθητές καθοδηγούνται από την ηθική και τη βιωσιμότητα των ιδεών, πριν τη λήψη αποφάσεων.	Οι μαθητές ενεργούν κατά τέτοιον τρόπο ώστε να διασφαλίζουν ότι εναρμονίζονται οι στόχοι τους με την ηθική και τη βιωσιμότητα.

⁸ Η λέξη μαθητής είναι ένας ευρύς όρος που χρησιμοποιείται για να υποδείξει το υποκείμενο της δια βίου μάθησης. Αναφέρεται σε μαθητές, φοιτητές, άτομα που αναζητούν εργασία, εργαζόμενους, επιχειρηματίες και άλλους πολίτες.

Περιοχές	Ικανότητες	Επίπεδα Επάρκειας		
		Βασικό	Μεσαίο	Προχωρημένο
02 Πόροι	Αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση	Οι μαθητές εμπιστεύονται τη δική τους ικανότητα να παράγουν αξία για τους άλλους.	Οι μαθητές μπορούν να αξιοποιούν όσο περισσότερο γίνεται τα δυνατά και αδύνατα σημεία τους.	Οι μαθητές μπορούν να αντισταθμίζουν τα αδύνατα σημεία τους τόσο συνεργαζόμενοι με άλλους όσο και αναπτύσσοντας περαιτέρω τα δυνατά τους σημεία.
	Κίνητρα και επιμονή	Οι μαθητές επιθυμούν να ακολουθούν το πάθος τους και να παράγουν αξία για τους άλλους.	Οι μαθητές είναι πρόθυμοι να καταβάλουν προσπάθεια και πόρους για να ακολουθήσουν το πάθος τους και να παράγουν αξία για τους άλλους.	Οι μαθητές μπορούν να μένουν αφοσιωμένοι στο πάθος τους και να συνεχίζουν να παράγουν αξία παρά τα εμπόδια.
	Κινητοποίηση πόρων	Οι μαθητές μπορούν να βρίσκουν και να αξιοποιούν πόρους με υπεύθυνο τρόπο.	Οι μαθητές μπορούν να συγκεντρώνουν και να διαχειρίζονται διαφορετικών τύπων πόρους για να παράγουν αξία για τους άλλους.	Οι μαθητές μπορούν να καθορίζουν στρατηγικές για να κινητοποιούν τους πόρους που τους είναι απαραίτητοι για την παραγωγή αξίας για τους άλλους.
	Χρηματοπιστωτικός και οικονομικός γραμματισμός	Οι μαθητές μπορούν να σχεδιάζουν τον προϋπολογισμό για μια απλή δραστηριότητα.	Οι μαθητές μπορούν να βρίσκουν επιλογές χρηματοδότησης και να διαχειρίζονται έναν προϋπολογισμό για κάποια δραστηριότητά τους που παράγει αξία.	Οι μαθητές μπορούν να σχεδιάζουν την οικονομική βιωσιμότητα κάποιας δραστηριότητάς τους που παράγει αξία.
	Κινητοποίηση άλλων	Οι μαθητές μπορούν να γνωστοποιούν τις ιδέες τους με σαφήνεια και ενθουσιασμό.	Οι μαθητές μπορούν να πείθουν, να περιλαμβάνουν και να εμπνέουν άλλους σε δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Οι μαθητές μπορούν να εμπνέουν άλλους και να τους εμπλέκουν ενεργά σε δραστηριότητες που παράγουν αξία.

Περιοχές	Ικανότητες	Επίπεδα Επάρκειας		
		Βασικό	Μεσαίο	Προχωρημένο
03 Δράση	Ανάλυση πρωτοβουλιών	Οι μαθητές είναι πρόθυμοι να δοκιμάζουν να επιλύουν προβλήματα που απασχολούν τις κοινότητές τους.	Οι μαθητές μπορούν να ξεκινούν δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Οι μαθητές μπορούν να αναζητούν ευκαιρίες για να πάρουν πρωτοβουλία και να προσθέσουν ή να παράγουν αξία.
	Σχεδιασμός και διαχείριση	Οι μαθητές μπορούν να θέτουν τους στόχους για μια απλή δραστηριότητα που παράγει αξία.	Οι μαθητές μπορούν να καταστρώνουν ένα σχέδιο δράσης, το οποίο προσδιορίζει τις προτεραιότητες και τα ενδιάμεσα στάδια προς την επίτευξη των στόχων τους.	Οι μαθητές μπορούν να τελειοποιούν τα σχέδια ώστε οι προτεραιότητες και τα ενδιάμεσα στάδια να προσαρμόζονται σε μεταβαλλόμενες συνθήκες.
	Διαχείριση αβεβαιότητας, ασάφειας και κινδύνου	Οι μαθητές δεν φοβούνται να κάνουν λάθη κατά τη δοκιμή νέων πραγμάτων.	Οι μαθητές μπορούν να αξιολογούν τα οφέλη και τους κινδύνους εναλλακτικών επιλογών και να παίρνουν αποφάσεις που αντανακλούν τις προτιμήσεις τους.	Οι μαθητές μπορούν να σταθμίζουν τους κινδύνους και να λαμβάνουν αποφάσεις παρά την αβεβαιότητα και την ασάφεια.
	Συνεργασία	Οι μαθητές μπορούν να εργάζονται ομαδικά για να παράγουν αξία.	Οι μαθητές μπορούν να συνεργάζονται με ένα ευρύ αριθμό ατόμων και ομάδων για να παράγουν αξία.	Οι μαθητές μπορούν να σχηματίζουν ομάδες και δίκτυα που βασίζονται στις ανάγκες της δραστηριότητάς τους που παράγει αξία.
	Μάθηση μέσω εμπειρίας	Οι μαθητές μπορούν να αναγνωρίζουν τι έχουν μάθει από τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Οι μαθητές μπορούν να αναστοχάζονται και να κρίνουν τα επιτεύγματα και τις αποτυχίες τους μαθαίνοντας από αυτά.	Οι μαθητές μπορούν να βελτιώνουν τις ικανότητές τους να παράγουν αξία οικοδομώντας στις πρότερες εμπειρίες τους και στη διάδραση με άλλους.

4. Γλωσσάριο

*Το πλαίσιο **EntreComp** προωθεί μια κοινή αντίληψη για το επιχειρείν ως ικανότητα. Στόχος του είναι να αποτελέσει σημείο αναφοράς για ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην προώθηση της μάθησης για την επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη αλλά και ευρύτερα. Οι ορισμοί εργασίας (working definitions) των βασικών εννοιών που απαρτίζουν τη ραχοκοκαλιά αυτής της έκθεσης είναι, συνεπώς, ένα δομικό στοιχείο του πλαισίου **EntreComp**.*

Στάσεις

Οι στάσεις αποτελούν κίνητρα απόδοσης. Εμπεριέχουν αξίες, φιλοδοξίες και προτεραιότητες.

Ικανότητα

Η ικανότητα γίνεται αντιληπτή ως ένα σύνολο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων.

Πληθοπορισμός

Ο πληθοπορισμός είναι η πρακτική της εξωτερικής προμήθειας απαραίτητων υπηρεσιών, ιδεών, ή περιεχομένου από μια μεγάλη ομάδα ανθρώπων, σε αντιδιαστολή με την παραδοσιακή ανάθεση καθηκόντων σε εργαζόμενους ή προμηθευτές. Ο πληθοπορισμός συνήθως λαμβάνει χώρα μέσω του διαδικτύου.

Ψηφιακή επιχειρηματικότητα

Ψηφιακή είναι η επιχειρηματικότητα που περιλαμβάνει τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών (ιδιαίτερα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης), των μεγάλων δεδομένων (big data), της κινητής υπολογιστικής και των υπολογιστικών νεφών (mobile and cloud computing). Ο σκοπός αυτής της χρήσης μπορεί να είναι η βελτίωση των λειτουργιών των επιχειρήσεων, η υιοθέτηση νέων επιχειρηματικών μοντέλων, η βελτίωση της επιχειρηματικής ευφυΐας ή η συνεργασία με πελάτες και ενδιαφερόμενους φορείς.⁹

Τελικός χρήστης

Ο τελικός χρήστης είναι το άτομο, η ομάδα, ή ο φορέας για το οποίο κάτι δημιουργείται ή προορίζεται.

Επιχειρείν

Επιχειρείν είναι η δράση πάνω σε ευκαιρίες και ιδέες και έχει ως αποτέλεσμα το μετασχηματισμό τους σε αξία για τους άλλους. Η αξία που δημιουργείται μπορεί να είναι οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική (FFE-YE, 2012).

Οικολογικό επιχειρείν

Οικολογικό είναι το επιχειρείν που έχει μια θετική επίδραση στο περιβάλλον και μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβάλει σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον (Schaper, 2012).

Ενδο-επιχειρείν

Ενδο-επιχειρείν είναι το επιχειρείν στο εσωτερικό ενός οργανισμού (βλέπε Pinchot, 1985).

⁹ Βλέπε τον πλήρη ορισμό στην ιστοσελίδα Digital Entrepreneurship Monitor: <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/dem/monitor/project-description>

Γνώση

Γνώση είναι το σώμα των γεγονότων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζονται με ένα πεδίο εργασίας ή μελέτης. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, η γνώση χαρακτηρίζεται ως θεωρητική ή/και αντικειμενική (European Parliament and the Council, 2008).

Μαθησιακά αποτελέσματα

Τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι δηλώσεις του τι γνωρίζει ένας μαθητής, τι κατανοεί και τι μπορεί να κάνει μετά την ολοκλήρωση της μάθησης (Cedefop, 2009). Τέτοιες δηλώσεις μπορούν να σχεδιαστούν και να χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικό σχεδιασμό και ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών ή για διαφορετικούς τύπους λογοδοσίας, όπως η νομική ή η επαγγελματική λογοδοσία (Proitz, 2010).

Πρακτικές εμπειρίες στο επιχειρείν

Πρακτικές εμπειρίες στο επιχειρείν είναι εκπαιδευτικές δραστηριότητες όπου ο μαθητής έχει τη δυνατότητα να επινοήσει ιδέες, να εντοπίσει μια καλή ιδέα και να τη μετατρέψει σε δράση. Απαιτούν τη συμμετοχή εξωτερικών εταίρων στο σχεδιασμό ή/και στην υλοποίηση αυτής της μάθησης, ώστε να εξασφαλιστεί η συνάφεια με τον πραγματικό κόσμο. Οι πρακτικές εμπειρίες στο επιχειρείν παρέχουν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον, όπου τα λάθη γίνονται αποδεκτά και η αποτυχία αποτελεί μαθησιακό εργαλείο, έτσι ώστε οι μαθητές να αποκτούν την αυτοπεποίθηση και την εμπειρία να

μετατρέπουν τις ιδέες τους σε πράξη στον πραγματικό κόσμο. Οι πρακτικές εμπειρίες στο επιχειρείν θα πρέπει να αποτελούν πρωτοβουλίες μαθητών είτε ατομικά είτε ως μελών μιας μικρής ομάδας και να αφορούν στη μάθηση μέσα από την πράξη και στην παραγωγή ενός απτού αποτελέσματος (Thematic Working Group on Entrepreneurship Education, 2014).

Πόροι

Οι πόροι είναι ένας όρος που περιλαμβάνει προσωπικά αποθέματα (όπως, την αυτογνωσία και την αυτοπεποίθηση, τα κίνητρα και την επιμονή), υλικούς πόρους (για παράδειγμα, τα μέσα παραγωγής και τους οικονομικούς πόρους) ή άυλους πόρους (για παράδειγμα, ειδικές γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις).

Δεξιότητες

Δεξιότητα είναι η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και αξιοποίησης τεχνογνωσίας για την ολοκλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Εντός του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων, οι δεξιότητες περιγράφονται ως νοητικές (που αφορούν στη χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) ή πρακτικές (που αφορούν στην αδρή/λεπτή κινητικότητα και στην εφαρμογή μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων) (European Parliament and the Council, 2008).

Κοινωνική επιχειρηματικότητα

Κοινωνική είναι η επιχειρηματικότητα που έχει ως στόχο να παράσχει καινοτόμες λύσεις σε σύνθετα κοινωνι-

κά προβλήματα. Συνεπώς, πάει χέρι-χέρι με τις καινοτόμες κοινωνικές δράσεις που στόχο έχουν τη βελτίωση της ζωής των ανθρώπων, προωθώντας την κοινωνική αλλαγή (βλέπε OECD, 2010).

Ενδιαφερόμενα μέρη

Τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι τα άτομα, ομάδες και οργανισμοί με άμεσο ή έμμεσο ενδιαφέρον στις δραστηριότητες που παράγουν αξία και στις επιπτώσεις τους.

Σύστημα

Σύστημα είναι ένα σύνολο αντικειμένων (υλικών ή άυλων) που επηρεάζουν το ένα το άλλο. Κάθε σύστημα, αφενός ορίζεται από τα όρια που το διακρίνουν από το περιβάλλον που το περικλείει και με το οποίο αλληλοεπιδρά, και αφετέρου χαρακτηρίζεται από δομή, σκοπό και τρόπο λειτουργίας.

Αβεβαιότητα

Η αβεβαιότητα είναι μια κατάσταση, η οποία περιλαμβάνει την ατελή ή/και την ελλιπή πληροφόρηση, και η οποία επηρεάζει την προβλεψιμότητα των αποτελεσμάτων. Η αβεβαιότητα αυξάνει τον κίνδυνο του ανεπιθύμου αποτελέσματος ή ζημίας, των οποίων η πιθανότητα και το μέγεθος δεν μπορούν να υπολογιστούν.

Παραγωγή επιπλέον αξίας

Οι ιδέες που υλοποιούνται μέσα από δράση παράγουν αξία για κάποιον άλλο εκτός από το άτομο ή τα άτομα που δρουν. Αυτή η επιπλέον αξία μπορεί να είναι διαφόρων ειδών, όπως κοινωνική, πολιτιστική ή οικονομική.

5. Πηγές

Cedefop. (2009). The shift to learning outcomes. Policies and practices in Europe. Cedefop Reference series. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

European Commission. (2003). Green Paper Entrepreneurship in Europe COM(2003)27. Brussels.

European Commission. (2008). Think Small First - A Small Business Act for Europe, COM(2008) 394 final. Brussels.

European Commission. (2012). Rethinking Education: Investing in skills for better socio-economic outcomes COM(2012) 669 final. Brussels.

European Commission. (2013). Entrepreneurship 2020 Action Plan COM (2012) 795 Final. Brussels.

European Commission/EACEA/Eurydice. (2016). Entrepreneurship Education at School in Europe. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Parliament and the Council. (2006). Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning. Official Journal of the European Union, L394/310.

European Parliament and the Council. (2008). Recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on the establishment of

the European Qualifications Framework for lifelong learning. Official Journal of the European Union, (2008/C 111/01).

Ferrari, A. (2013). DIGCOMP: A Framework for Developing and Understanding Digital Competence. JRC Science and Policy Reports. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

FFE-YE. (2012). Impact of Entrepreneurship Education in Denmark - 2011. In L. Vestergaard, K. Moberg & C. Jorgensen (Eds.). Odense: The Danish Foundation for Entrepreneurship - Young Enterprise.

Komarkova, I., Conrads, J., & Collado, A. (2015). Entrepreneurship Competence: An Overview of Existing Concepts, Policies and Initiatives. In-depth case study report. JRC Technical Reports. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Komarkova, I., Gagliardi, D., Conrads, J., & Collado, A. (2015). Entrepreneurship Competence: An Overview of Existing Concepts, Policies and Initiatives. Final Report. In M. Bacigalupo, P. Kampylis & Y. Punie (Eds.), JRC Science and Policy Reports. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

OECD. (2010). Social Entrepreneurship And Social Innovation SMEs, Entrepreneurship and Innovation. Paris: OECD Publishing.

Pinchot, G. (1985). Intrapreneuring: Why You Don't Have to Leave the Corporation to Become an

Entrepreneur. New York: Harper & Row.

Proitz, T. S. (2010). Learning outcomes: What are they? Who defines them? When and where are they defined? Educational Assessment, Evaluation and Accountability, 22, 22. doi: DOI 10.1007/s11092-010-9097-8

Schaper, M. (2012). Understanding the green Entrepreneur. In M. Schaper (Ed.), Making Ecoentrepreneurs: Developing Sustainable Entrepreneurship. Farnham, Surrey: Gower Publishing.

Thematic Working Group on Entrepreneurship Education. (2014). Final Report of the Thematic Working Group on Entrepreneurship Education. Brussels: European Commission.

Vuorikari, R., Punie, Y., Carretero, S., & Van den Brande, L. (2016). DigComp 2.0: the Digital Competence Framework. Update Phase 1: the Conceptual Reference Model. JRC Science and Policy Reports. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Παράρτημα

Το ολοκληρωμένο πλαίσιο Entrecomp

Επίπεδο επάρκειας ●

Εξέλιξη ●

ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ	
Βασιζόμενοι στην υποστήριξη από άλλους		Οικοδομώντας ανεξαρτησία		Αναλαμβάνοντας ευθύνες		Εφαρμόζοντας μετασχηματισμό, καινοτομία και ανάπτυξη	
Υπό άμεση επίβλεψη	Με μικρή υποστήριξη από τους άλλους, κάποιου βαθμού αυτονομία και μαζί με ομολόγους ¹	Ατομικά και σε συνεργασία με ομολόγους	Αναλαμβάνοντας και μοιράζοντας κάποιες ευθύνες	Με κάποιου βαθμού καθοδήγηση και σε συνεργασία με άλλους	Αναλαμβάνοντας ευθύνη για τη λήψη αποφάσεων και δουλεύοντας με άλλους	Αναλαμβάνοντας ευθύνη για τη συμβολή σε πολύπλοκες εξελίξεις σε ένα συγκεκριμένο τομέα	Συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ανάπτυξη ενός συγκεκριμένου τομέα
Ανακαλύπτω	Εξερευνώ	Πειραματίζομαι	Τολμώ	Βελτιώνω	Ενισχύω	Επεκτείνω	Μετασχηματίζω

Περιοχή:
Ιδέες και Ευκαιρίες

Ικανότητα: Εντοπισμός ευκαιριών	Κοινός παρονομαστής ²	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8
<p>Προτροπή: Χρησιμοποιήστε τη φαντασία και τις ικανότητές σας για να αναγνωρίσετε ευκαιρίες που θα παράγουν αξία.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εντοπίζουμε και αξιοποιούμε ευκαιρίες για τη δημιουργία επιπλέον αξίας στο κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό περιβάλλον • Προσδιορίζουμε τις ανάγκες και τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν • Φτιάχνουμε νέους δεσμούς, συγκεντρώνοντας διάσπαρτα στοιχεία του περιβάλλοντος για να δημιουργούμε ευκαιρίες που παράγουν αξία 	Εντοπίζω, δημιουργώ και αδράχνω ευκαιρίες.	Μπορώ να εντοπίζω ευκαιρίες για να βοηθάω τους άλλους.	Μπορώ να αναγνωρίζω ευκαιρίες για να παράγω επιπλέον αξία στην κοινότητά μου και στο ευρύτερο περιβάλλον μου.	Μπορώ να εξηγήσω τι κάνει μια ευκαιρία να παράγει αξία.	Μπορώ προληπτικά να αναζητώ ευκαιρίες για να παράγω αξία ακόμη και αν δεν είναι αναγκαίο.	Μπορώ να περιγράψω διαφορετικές αναλυτικές προσεγγίσεις για τον εντοπισμό επιχειρηματικών ευκαιριών.	Μπορώ να εκμεταλλεύομαι τις γνώσεις μου και την κατανόηση του πλαισίου στο οποίο δραω για να δημιουργώ ευκαιρίες που παράγουν επιπλέον αξία.	Μπορώ να σταθμίζω τις ευκαιρίες που μου δίνονται για να παράγω αξία και να αποφασίζω αν θα τις ακολουθήσω σε διαφορετικά επίπεδα του συστήματος στο οποίο εργάζομαι (για παράδειγμα στο μικρο-, μέσο-, μακρο-επίπεδο).	Μπορώ να εντοπίζω και να επωφελούμαι γρήγορα από μια ευκαιρία.
	Εστιάζω στις προκλήσεις.	Μπορώ να βρίσκω διάφορα παραδείγματα προκλήσεων που χρειάζονται λύσεις.	Μπορώ να αναγνωρίζω προκλήσεις στο έμπυχο και άψυχο περιβάλλον μου στον οποίο η λύση μπορώ να συνεισφέρω	Μπορώ να προσδιορίζω ευκαιρίες να λύσω προβλήματα με εναλλακτικούς τρόπους.	Μπορώ να επαναπροσδιορίζω τον τύπο μιας πρόκλησης έτσι ώστε να γίνουν εμφανείς εναλλακτικές δυνατότητες αντιμετώπισής της.	Μπορώ να παραβλέπω τις καθιερωμένες πρακτικές και τη συμβατική σκέψη για να δημιουργώ ευκαιρίες και να αντιμετωπίζω τις προκλήσεις με διαφορετικούς τρόπους.	Μπορώ να κρίνω τη κατάλληλη στιγμή να αρπάξω μια ευκαιρία για να δημιουργήσω αξία.	Μπορώ να συναθροίζω διαφορετικές ευκαιρίες ή να εντοπίζω δυνατότητες συνεργίας μεταξύ διαφορετικών ευκαιριών ώστε να επωφελούμαι από αυτές όσο γίνεται περισσότερο.	Μπορώ να προσδιορίζω τις ευκαιρίες στις οποίες διατηρώ ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.
	Εντοπίζω ανάγκες.	Μπορώ να βρίσκω παραδείγματα ομάδων που έχουν ωφεληθεί από μια λύση σε ένα δεδομένο πρόβλημα.	Μπορώ να εντοπίζω στο κοντινό μου περιβάλλον ανάγκες που δεν έχουν αντιμετωπιστεί.	Μπορώ να ερμηνεύσω το ότι διαφορετικές ομάδες μπορεί να έχουν διαφορετικές ανάγκες.	Μπορώ να καθορίζω ποια ομάδα και ποιες ανάγκες της θέλω να αντιμετωπίσω μέσα από την παραγωγή επιπλέον αξίας.	Μπορώ να πραγματοποιώ μια ανάλυση αναγκών εμπλεκόμενων ενδιαφερόμενων φορέων.	Μπορώ να προσδιορίζω προκλήσεις που σχετίζονται με αντικρουόμενες ανάγκες και αντικρουόμενα ενδιαφέροντα ενδιαφερόμενων.	Μπορώ να φτιάχνω ένα σχεδιάγραμμα που αντιστοιχίζει τις ανάγκες με τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν για την αντιμετώπισή τους και με βοηθά στην παραγωγή αξίας.	Μπορώ να σχεδιάζω έργα που έχουν σκοπό να προλαμβάνουν μελλοντικές ανάγκες.
	Αναλύω το πλαίσιο.	Μπορώ να βρίσκω τη διαφορά μεταξύ διαφόρων τομέων στους οποίους μπορεί να δημιουργηθεί αξία (για παράδειγμα, στο σπίτι, στην κοινότητα, στο περιβάλλον, στην οικονομία ή την κοινωνία).	Μπορώ να αναγνωρίζω τους διαφορετικούς ρόλους που έχουν στην περιοχή ή στη χώρα μου ο δημόσιος, ο ιδιωτικός και ο τριτογενής τομέας.	Μπορώ να αναγνωρίζω τη διαφορά μεταξύ των πλαισίων στα οποία μπορεί να παραχθεί αξία (για παράδειγμα, κοινότητες, άτυπα δίκτυα, υπάρχοντες οργανισμοί, αγορά)	Μπορώ να προσδιορίζω τα όρια του συστήματος που σχετίζονται με τη δραστηριότητά μου που παράγει αξία (ή τη δραστηριότητα της ομάδας μου)	Μπορώ να αναλύω μια υπάρχουσα δραστηριότητα που παράγει αξία εξετάζοντάς την στο σύνολό της και εντοπίζοντας ευκαιρίες να την αναπτύξω περαιτέρω	Μπορώ να παρακολουθώ τις σχετικές εξελίξεις και να παρατηρώ πώς αυτές δημιουργούν κινδύνους και νέες ευκαιρίες για την παραγωγή αξίας.	Μπορώ να προωθώ μια κουλτούρα μέσα στον οργανισμό μου ανοικτή στον εντοπισμό ασθενών σημμάτων αλλαγής, που οδηγούν σε νέες ευκαιρίες για τη δημιουργία αξίας.	

¹ Με τον όρο *ομολόγοι*, εννοούμε τα άτομα που έχουν την ίδια θέση σε μια συγκεκριμένη εκπαιδευτική διαδικασία, όπως συμμαθητές, συνάδελφοι κλπ.

² Προσδιορίζει το θέμα που διατρέχει την κάθε σειρά του πίνακα.

Περιοχή:
Ιδέες και Ευκαιρίες

Ικανότητα: Δημιουργικότητα	Κοινός παρονομαστής	ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ	
		Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8
<p>Προτροπή: Αναπτύξτε δημιουργικές και στοχευμένες ιδέες.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναπτύσσουμε διάφορες ιδέες και ευκαιρίες για να παράγουμε επιπλέον αξία, συμπεριλαμβανομένων των καλύτερων λύσεων τόσο για τις υπάρχουσες όσο και για τις νέες προκλήσεις • Διερευνούμε και πειραματιζόμαστε με καινοτόμες προσεγγίσεις • Συνδυάζουμε γνώσεις και πόρους για την επίτευξη αξιόλογων αποτελεσμάτων 	Με διακρίνει η περιέργεια και είμαι δεκτικός σε νέες εμπειρίες.	Μπορώ να αποδεικνύω ότι είμαι περίεργος ως προς τα νέα πράγματα.	Μπορώ να εξερευνώ νέους τρόπους για την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.	Μπορώ να πειραματίζομαι με τις δεξιότητες και τις ικανότητές μου σε καταστάσεις που είναι καινούριες για μένα.	Μπορώ να ερευνώ ενεργά για νέες λύσεις που ικανοποιούν τις ανάγκες μου.	Μπορώ να ερευνώ ενεργά για νέες λύσεις που βελτιώνουν τη διαδικασία παραγωγής επιπλέον αξίας.	Μπορώ να συνδυάζω τις εμπειρίες μου από διαφορετικά πλαίσια για να μεταφέρω γνώση, ιδέες και λύσεις σε νέα πλαίσια.		
	Αναπτύσσω ιδέες.	Μπορώ να αναπτύσσω ιδέες που επιλύουν προβλήματα που έχουν σχέση με μένα και το περιβάλλον μου.	Μόνος και ως μέλος μιας ομάδας, μπορώ να αναπτύσσω ιδέες που παράγουν αξία για τους άλλους.	Μπορώ να πειραματίζομαι με διαφορετικές τεχνικές για να βρίσκω εναλλακτικές λύσεις σε προβλήματα, χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά τους διαθέσιμους πόρους.	Μπορώ να δοκιμάζω την επιπλέον αξία των λύσεων που βρίσκω με τους τελικούς χρήστες.	Μπορώ να περιγράψω διαφορετικές τεχνικές για να δοκιμάζω καινοτόμες ιδέες μαζί με τους τελικούς χρήστες.	Μπορώ να στήσω τις απαραίτητες διαδικασίες για να εμπλέξω ενδιαφερόμενους στην εύρεση, ανάπτυξη και δοκιμή ιδεών.	Μπορώ να βρίσκω ποικιλία μεθόδων εμπλοκής ενδιαφερόμενων οι οποίες να ταιριάζουν στις ανάγκες της δραστηριότητας μου που παράγει αξία.	Μπορώ να σχεδιάζω νέες διαδικασίες για την εμπλοκή ενδιαφερομένων στη δημιουργία, ανάπτυξη και δοκιμή ιδεών που δημιουργούν επιπλέον αξία.
	Προσδιορίζω τα προβλήματα.	Μπορώ να εξερευνώ νέους τρόπους για την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.	Μπορώ να εξερευνώ ανοικτά προβλήματα με πολλούς τρόπους, έτσι ώστε να παράγω πολλαπλές λύσεις.	Μπορώ να παίρνω μέρος στην δυναμική της ομάδας που έχει στόχο την ερμηνεία ανοικτών προβλημάτων.	Μπορώ να αναδιτυπώνω ανοικτά προβλήματα ώστε να ανταποκρίνονται στις δεξιότητές μου.	Μπορώ να περιγράψω και να εξηγήσω διαφορετικές προσεγγίσεις στη διατύπωση ανοικτών προβλημάτων και διαφορετικές στρατηγικές επίλυσης.	Μπορώ να βοηθώ άλλους να παράγουν αξία ενθαρρύνοντάς τον πειραματισμό και χρησιμοποιώντας δημιουργικές τεχνικές στην προσέγγιση προβλημάτων και την εύρεση λύσεων.	Μπορώ να ξεκινώ, να αναπτύσσω, να διαχειρίζομαι και να ολοκληρώνω ένα δημιουργικό σχέδιο δράσης.	Μπορώ να χρησιμοποιώ ένα συνδυασμό δημιουργικών τεχνικών για να εξασφαλίσω την παραγωγή επιπλέον αξίας στο διηνεκές.
	Σχεδιάζω επιπλέον αξία.	Μπορώ να πειραματίζομαι με τις δεξιότητες και τις ικανότητές μου σε καταστάσεις που είναι καινούριες για μένα.	Μπορώ να βελτιώνω τα υπάρχοντα προϊόντα, υπηρεσίες και διαδικασίες έτσι ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες μου ή στις ανάγκες των ομολόγων μου και της κοινότητάς μου.	Μπορώ να προσδιορίζω τα βασικά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να έχει ένα μοντέλο εφαρμογής για να αναδεικνύει την αξία της ιδέας μου.	Μπορώ να κατασκευάζω, να δοκιμάζω και σταδιακά να τελειοποιώ μοντέλα εφαρμογής που προσομοιώνουν την αξία που επιθυμώ να παράγω.	Μπορώ να δημιουργώ (μόνος μου ή με άλλους) προϊόντα ή υπηρεσίες που επιλύουν τα προβλήματά μου και τις ανάγκες μου.	Μπορώ να αναπτύσσω και να παράγω αξία σε στάδια, ξεκινώντας με τα βασικά χαρακτηριστικά της ιδέας μου (ή της ιδέας της ομάδας μου) προσθέτοντας σταδιακά περισσότερη αξία.	Μπορώ να εφαρμόζω διαφορετικές προσεγγίσεις στο σχεδιασμό παραγωγής αξίας μέσω νέων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών.	Μπορώ να σχεδιάζω και να θέτω σε εφαρμογή καινοτόμες διαδικασίες για την παραγωγή αξίας.
	Είμαι καινοτόμος.	Μπορώ να ερευνώ ενεργά για νέες λύσεις που ικανοποιούν τις ανάγκες μου.	Μπορώ να περιγράψω πώς κάποιες καινοτομίες έχουν μεταμορφώσει την κοινωνία.	Μπορώ να εντοπίζω τη διαφορά μεταξύ των τύπων των καινοτομιών (για παράδειγμα, καινοτόμο προϊόν - καινοτόμο προϊόν, κοινωνική καινοτομία, βαθμιαία - άτακτη καινοτομία).	Μπορώ να κρίνω αν μια ιδέα, ένα προϊόν ή μια διαδικασία είναι καινοτόμα ή απλά καινούρια για μένα.	Μπορώ να περιγράψω το πώς οι καινοτομίες διαχέονται στην κοινωνία, τον πολιτισμό και την αγορά.	Μπορώ να περιγράψω διαφορετικά επίπεδα καινοτομίας (για παράδειγμα, σταδιακή, πρωτοποριακή ή μετασχηματιστική) και το ρόλο τους σε δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να προσδιορίζω τα βήματα που απαιτούνται για να διερευνηθεί η δυνατότητα για την εξέλιξη μιας καινοτόμου ιδέας σε μια υπάρχουσα επιχείρηση, σε ένα νέο εγχείρημα ή σε μια ευκαιρία για κοινωνική αλλαγή.	Μπορώ να διαχειρίζομαι τις διαδικασίες καινοτομίας που ανταποκρίνονται στις αναδυόμενες ανάγκες και να αξιοποιώ όσο γίνεται περισσότερο τις ευκαιρίες μόλις αυτές καταστούν διαθέσιμες.

Περιοχή:
Ιδέες και Ευκαιρίες

Κοινός παρονομαστής	ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ		
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8	
<p>Κανότητα: Όραμα</p> <p>Προτροπή: Εργαστείτε με γνώμονα το όραμά σας για το μέλλον.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φανταζόμαστε το μέλλον. • Αναπτύσσουμε ένα όραμα για τη μετατροπή των ιδεών σε δράση • Οπτικοποιούμε μελλοντικά σενάρια για να βοηθήσουμε την καθοδήγηση της προσπάθειας και της δράσης. 	<p>Οραματίζομαι.</p>	<p>Μπορώ να οραματίζομαι ένα επιθυμητό μέλλον.</p>	<p>Μπορώ να αναπτύσσω απλά μελλοντικά σενάρια όπου παράγεται αξία για την κοινότητα και το περιβάλλον μου.</p>	<p>Μπορώ να αναπτύσσω (μόνος μου ή με άλλους) ένα όραμα για το μέλλον που εμπνέει και εμπλέκει και άλλους.</p>	<p>Μπορώ να φτιάχνω μελλοντικά σενάρια γύρω από τη δραστηριότητα μου που παράγει αξία.</p>	<p>Μπορώ να χρησιμοποιώ την κατανόησή μου για το ευρύτερο πλαίσιο στην αναγνώριση διαφορετικών στρατηγικών οραμάτων για την παραγωγή αξίας.</p>	<p>Μπορώ να συζητώ το δικό μου στρατηγικό όραμα (ή της ομάδας μου) για την παραγωγή αξίας.</p>	<p>Μπορώ να αναπτύσσω (μόνος ή με άλλους) και να συγκρίνω διαφορετικά μελλοντικά σενάρια.</p>	<p>Μπορώ να αποδεικνύω σε διαφορετικά ακροατήρια τα οφέλη του οράματός μου ακόμα και σε δύσκολες συγκυρίες.</p>
<p>Σκέφτομαι στρατηγικά</p>			<p>Μπορώ να εξηγήω τι είναι ένα όραμα και τι σκοπό εξυπηρετεί.</p>	<p>Έχω επίγνωση του τι χρειάζεται για την οικοδόμηση ενός οράματος.</p>	<p>Μπορώ να εξηγήω τη σημασία που έχει η δέσμευση σε ένα όραμα για τον στρατηγικό σχεδιασμό.</p>	<p>Μπορώ να προετοιμάζω την ανακοίνωση του οράματος για τη δραστηριότητα που παράγει αξία (δική μου ή της ομάδας μου) που καθοδηγεί την εσωτερική διαδικασία λήψης απόφασης σε όλη τη διαδικασία παραγωγής αξίας.</p>	<p>Μπορώ να σχεδιάζω στρατηγική για την επίτευξη του στόχου μου ξεκινώντας αντίστροφα από το όραμα μέχρι το πρώτο βήμα.</p>	<p>Μπορώ να κάνω τους άλλους να ενθουσιάζονται και να νιώθουν δικό τους ένα πειστικό όραμα.</p>	
<p>Καθοδηγώ τη δράση.</p>			<p>Το όραμά μου για την παραγωγή αξίας με ωθεί να προσπαθώ να μετατρέπω τις ιδέες σε δράση.</p>	<p>Μπορώ να αποφασίζω σε τι είδους για την παραγωγή επιπλέον αξίας όραμα θα ήθελα να συμβάλλω.</p>	<p>Μπορώ να προσδιορίζω τις αλλαγές που απαιτούνται για να επιτευχθεί το όραμά μου.</p>	<p>Μπορώ να προωθώ πρωτοβουλίες για αλλαγές και μετασχηματισμούς που συμβάλλουν στο όραμα μου.</p>	<p>Μπορώ να προσδιορίζω τις προκλήσεις που σχετίζονται με το όραμά μου (ή της ομάδας μου), λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά επίπεδα του συστήματος και το είδος των ενδιαφερομένων μερών που επηρεάζονται.</p>	<p>Μπορώ να δημιουργήσω, μόνος ή με άλλους, ένα σχέδιο δράσης για την παραγωγή αξίας με βάση το όραμά μου.</p>	
<p>Κανότητα: Αξιολόγηση ιδεών</p> <p>Προτροπή: Αξιοποιήστε στο έπακρο ιδέες και ευκαιρίες</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κρίνουμε τις ιδέες με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και κοινωνικούς όρους • Αναγνωρίζουμε τις δυνατότητες που έχει μια ιδέα να παράγει αξία και βρίσκουμε τους κατάλληλους τρόπους για να αξιοποιήσουμε την ιδέα όσο γίνεται περισσότερο. 	<p>Αναγνωρίζω την αξία των ιδεών.</p>	<p>Μπορώ να βρίσκω παραδείγματα ιδεών που έχουν αξία για μένα και για τους άλλους.</p>	<p>Μπορώ να δείξω πώς διαφορετικές ομάδες, όπως επιχειρήσεις και ιδρύματα, παράγουν αξία στην κοινότητα και το περιβάλλον μου.</p>	<p>Μπορώ να διακρίνω τη διαφορά ανάμεσα στην κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική αξία.</p>	<p>Μπορώ να αποφασίσω πάνω σε ποιο είδος αξίας θέλω να ενεργήσω και στη συνέχεια να επιλέξω τον πιο κατάλληλο τρόπο για να το πράξω.</p>	<p>Μπορώ να αναγνωρίζω τις πολλές μορφές αξίας που θα μπορούσαν να παραχθούν μέσω του επιχειρείν, όπως η κοινωνική, πολιτιστική ή οικονομική αξία.</p>	<p>Μπορώ να ξεχωρίζω μια ακολουθία αξιών στα διάφορα μέρη της και να προσδιορίσω το πως προστίθεται αξία σε κάθε μέρος.</p>	<p>Μπορώ να αναπτύσσω στρατηγικές για να εκμεταλλεύομαι όσο γίνεται περισσότερο τις ευκαιρίες για την παραγωγή αξίας στον οργανισμό ή στο εγχείρημά μου</p>	<p>Μπορώ να υποστηρίξω ποια είναι η αξία μιας νέας ιδέας για κάθε έναν από διάφορους ενδιαφερόμενους.</p>
<p>Μοιράζομαι και προστατεύω ιδέες.</p>	<p>Μπορώ να κάνω σαφές ότι για να αξιοποιήσει κανείς ξένες ιδέες οφείλει να σέβεται τα δικαιώματα των δημιουργών τους.</p>	<p>Μπορώ να εξηγήσω ότι οι ιδέες μπορούν να μοιράζονται και να κυκλοφορούν προς όφελος όλων ή μπορούν να προστατεύονται από ορισμένα δικαιώματα, όπως τα πνευματικά δικαιώματα ή τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας.</p>	<p>Μπορώ να εντοπίζω τη διαφορά μεταξύ των τύπων των αδειών που διέπουν τη διακίνηση ιδεών και προστατεύουν τα σχετικά δικαιώματα.</p>	<p>Μπορώ να επιλέγω την πιο κατάλληλη άδεια για να μοιράζομαι και να προστατεύω την επιπλέον αξία που παράγεται από τις ιδέες μου.</p>	<p>Μπορώ να εντοπίσω τη διαφορά μεταξύ των εμπορικών σημάτων, των καταγεγραμμένων δικαιωμάτων σχεδιασμού, των ευρεσιτεχνιών, των γεωγραφικών ενδείξεων, των εμπορικών μυστικών, των συμφωνιών εμπιστευτικότητας και των αδειών πνευματικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των ανοικτών, δημόσιων αδειών, όπως οι creative commons.</p>	<p>Κατά την παραγωγή ιδεών με άλλους, μπορώ να σκιαγραφήσω μια συμφωνία διάχυσης και εκμετάλλευσης της ιδέας/των ιδεών που ωφελεί όλους τους εταίρους που εμπλέκονται.</p>	<p>Μπορώ να αναπτύσσω μια στρατηγική προσαρμοσμένη στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που αφορά στις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες και περιορισμούς.</p>	<p>Μπορώ να αναπτύξω μια στρατηγική για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που είναι προσαρμοσμένη στην ωριμότητα του χαρτοφυλακίου μου.</p>	

Περιοχή:
Ιδέες και Ευκαιρίες

Κανότητα: Βιώσιμη και ηθική συλλογιστική	Κοινός παρονομαστής	ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ	
		Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8
<p>Προτροπή:</p> <p>Εκτιμήστε τις επιπτώσεις και τον αντίκτυπο των ιδεών, των ευκαιριών και των δράσεων.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκτιμούμε τις συνέπειες των ιδεών που παράγουν αξία και της επίδρασης της επιχειρηματικής δράσης πάνω στην κοινότητα στόχο, την αγορά, την κοινωνία και το περιβάλλον • Συλλογίζομαστε πόσο βιώσιμοι είναι οι μακροπρόθεσμοι κοινωνικοί, πολιτιστικοί και οικονομικοί στόχοι καθώς και η πορεία της δράσης που έχουμε επιλέξει • Δρούμε με υπευθυνότητα 	<p>Συμπεριφέρομαι ηθικά.</p>	<p>Μπορώ να αναγνωρίσω τις συμπεριφορές που επιδεικνύουν ακεραιότητα, ειλικρίνεια, υπευθυνότητα, θάρρος και δέσμευση.</p>	<p>Μπορώ να περιγράψω με δικά μου λόγια τη σημασία της ακεραιότητας και των ηθικών αξιών.</p>	<p>Μπορώ να εφαρμόσω την ηθική συλλογιστική στις διαδικασίες κατανάλωσης και παραγωγής.</p>	<p>Καθοδηγούμαι από τιμότητα και ακεραιότητα κατά τη λήψη αποφάσεων.</p>	<p>Μπορώ να ισχυρίζομαι ότι οι ιδέες για την παραγωγή αξίας θα πρέπει να υποστηρίζονται από την ηθική και τις αξίες που σχετίζονται με το φύλο, την ισότητα, τη δικαιοσύνη, την κοινωνική δικαιοσύνη και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.</p>	<p>Μπορώ να αναλάβω την ευθύνη προώθησης της ηθικής συμπεριφοράς στην περιοχή επιρροής μου. Για παράδειγμα, μέσω της προώθησης της ισόρροπης εκηρωσώπησης των φύλων αναδεικνύονται οι ανισότητες και οποιαδήποτε έλλειψη ακεραιότητας.</p>	<p>Θέτω ως προτεραιότητά μου το να διασφαλίσω ότι η ηθική συμπεριφορά αποτελεί αντικείμενο σεβασμού και προωθείται στην περιοχή επιρροής μου.</p>	<p>Αναλαμβάνω δράση έναντι ανήθικης συμπεριφοράς.</p>
	<p>Σκέφτομαι βιώσιμα.</p>	<p>Μπορώ να απαριθμώ παραδείγματα οικολογικής συμπεριφοράς που ωφελεί μια κοινότητα.</p>	<p>Μπορώ να αναγνωρίζω παραδείγματα με οικολογική συμπεριφορά εταιρειών η οποία παράγει αξία για όλη την κοινωνία.</p>	<p>Μπορώ να αναγνωρίζω πρακτικές που δεν είναι βιώσιμες καθώς και τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.</p>	<p>Μπορώ να παράγω μια σαφή δήλωση προβλήματος όταν έρχομαι αντιμέτωπος με μη-βιώσιμες πρακτικές.</p>	<p>Μπορώ να συζητώ γύρω από τις επιπτώσεις που έχει ένας οργανισμός στο περιβάλλον (και αντιστρόφως).</p>	<p>Μπορώ να συζητώ γύρω από τη σχέση μεταξύ της κοινωνίας και των τεχνικών εξελίξεων, που αφορούν στις επιπτώσεις τους για το περιβάλλον.</p>	<p>Μπορώ να επιλέξω κατάλληλες μεθόδους για την ανάλυση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων τους.</p>	<p>Μπορώ να συμβάλω σε συζητήσεις αυτορύθμισης στο πλαίσιο του τομέα των δραστηριοτήτων μου.</p>
	<p>Εκτιμώ τον αντίκτυπο.</p>	<p>Μπορώ να εντοπίσω και να απαριθμήσω παραδείγματα αλλαγής που προκαλούνται από την ανθρώπινη δράση στο κοινωνικό, πολιτιστικό, περιβαλλοντικό ή οικονομικό πλαίσιο.</p>	<p>Μπορώ να εντοπίσω τη διαφορά μεταξύ του αντίκτυπου μιας δραστηριότητας που παράγει αξία για την κοινότητα-στόχο και του ευρύτερου αντίκτυπου στην κοινωνία.</p>	<p>Μπορώ να προσδιορίσω τον αντίκτυπο που θα προκύψει από την αξιοποίηση ευκαιριών σε μένα και την ομάδα μου, στην ομάδα-στόχο και στην περιβάλλουσα κοινότητα.</p>	<p>Μπορώ να αναγνωρίσω τα ενδιαφερόμενα μέρη που επηρεάζονται από την αλλαγή που επιφέρει η δραστηριότητα παραγωγής αξίας η δική μου (ή της ομάδας μου) συμπεριλαμβανομένων των ενδιαφερομένων που δεν έχουν βήμα να μιλήσουν (για παράδειγμα, οι μελλοντικές γενιές, το κλίμα ή η φύση).</p>	<p>Μπορώ να αναλύσω τις επιπτώσεις της δραστηριότητας μου που παράγει αξία εντός των ορίων του συστήματος στο οποίο εργάζομαι.</p>	<p>Μπορώ να καθορίσω το σκοπό της εκτίμησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των επιπτώσεων.</p>	<p>Μπορώ να επιλέξω «δείκτες μέτρησης» για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιπτώσεων της δραστηριότητας μου που παράγει αξία.</p>	<p>Μπορώ να πραγματοποιήσω εκτίμηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων από τη δραστηριότητα μου που παράγει αξία.</p>
	<p>Αναλαμβάνω τις ευθύνες μου.</p>					<p>Μπορώ να εντοπίσω τη διαφορά μεταξύ της λογοδοσίας για τη χρήση των πόρων και της λογοδοσίας για τον αντίκτυπο της δραστηριότητας μου που παράγει αξία τόσο για τα ενδιαφερόμενα μέρη όσο και για το περιβάλλον .</p>	<p>Μπορώ να εντοπίσω τη διαφορά μεταξύ εισροών, εκροών, αποτελεσμάτων και επιπτώσεων.</p>	<p>Μπορώ να συζητήσω γύρω από μια σειρά από μεθόδους λογοδοσίας τόσο για λειτουργική όσο και για στρατηγική λογοδοσία.</p>	<p>Μπορώ να χρησιμοποιήσω τις μεθόδους λογοδοσίας που με καθιστούν υπεύθυνο ως προς τα ενδιαφερόμενα μέρη.</p>

Περιοχή: Πόροι

Ικανότητα: Αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση	Κοινός παρονομαστής	ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ	
		Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8
<p>Προτροπή: Πιστέψτε στον εαυτό σας και φροντίστε πάντα να εξελίσσετε.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συλλογίζομαστε τις ανάγκες, τις προσδοκίες και τις επιθυμίες βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα • Προσδιορίζουμε και αξιολογούμε τα αδύνατα σημεία (ατομικά ή ομαδικά) • Πιστεύουμε στη δυνατότητά μας να διαμορφώνουμε την πορεία των γεγονότων, παρά την αβεβαιότητα, τα εμπόδια και τις προσωρινές αποτυχίες 	Ακολουθώ τις φιλοδοξίες μου.	Μπορώ να εντοπίζω τις ανάγκες, τις επιθυμίες, τα ενδιαφέροντα και τους στόχους μου.	Μπορώ να περιγράψω τις ανάγκες, τις επιθυμίες, τα ενδιαφέροντα και τους στόχους μου.	Μπορώ να δεσμεύομαι στην ικανοποίηση των αναγκών, των επιθυμιών, των ενδιαφερόντων και των στόχων μου.	Μπορώ να συλλογίζομαι τις ατομικές και ομαδικές μου ανάγκες, τις επιθυμίες, τα ενδιαφέροντα και τις φιλοδοξίες σε σχέση με τις ευκαιρίες και τις μελλοντικές προοπτικές.	Μπορώ να μεταφράζω τις ανάγκες μου, τις επιθυμίες, τα ενδιαφέροντα και τις φιλοδοξίες μου σε στόχους που θα με βοηθήσουν να τα επιτύχω.	Μπορώ να βοηθώ άλλους να προβληματίζονται γύρω από τις ανάγκες, τις επιθυμίες, τα ενδιαφέροντα και τις φιλοδοξίες τους και το πώς μπορούν να τα μετατρέψουν σε στόχους.		
	Προσδιορίζω τα δυνατά και αδύνατα σημεία μου.	Μπορώ να αναγνωρίζω σε ποια πράγματα είμαι καλός και σε ποια δεν είμαι.	Μπορώ να κρίνω τα δυνατά και αδύνατα σημεία μου καθώς και εκείνα των άλλων σε σχέση με τις ευκαιρίες για την παραγωγή αξίας.	Καθοδηγούμαι από την επιθυμία να χρησιμοποιώ τα δυνατά μου σημεία και τις ικανότητες μου για να αξιοποιώ στο έπακρο τις ευκαιρίες για την παραγωγή αξίας.	Μπορώ να συνεργάζομαι με άλλους ώστε να εξισορροπούνται οι αδυναμίες μας και να ενισχύονται τα δυνατά μας σημεία.	Μπορώ να βοηθώ τους άλλους εντοπίζοντας τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία τους.			
	Πιστεύω στις δυνατότητές μου.	Πιστεύω στην ικανότητά μου να κάνω με επιτυχία ό,τι μου ζητηθεί.	Πιστεύω στην ικανότητά μου να καταφέρνω ό,τι σχεδιάζω.	Μπορώ να κρίνω τον έλεγχο που ασκώ στα επιτεύγματά μου σε σύγκριση με οποιοδήποτε έλεγχο από εξωτερικές παράγοντες.	Πιστεύω ότι μπορώ να επηρεάζω προς το καλύτερο ανθρώπους και καταστάσεις.	Πιστεύω στην ικανότητά μου να πραγματοποιώ ό,τι έχω οραματιστεί και προγραμματίσει, παρά τις όποιες αντιξοότητες, όπως για παράδειγμα έλλειψη πόρων ή υποστήριξης.	Πιστεύω στην ικανότητά μου να κατανοώ τις εμπειρίες, που κάποιος μπορεί να χαρακτηρίζουν αποτυχίες, και να αποκομίζω από αυτές τα θετικά στοιχεία.		
	Διαμορφώνω το μέλλον μου.	Μπορώ να απαριθμώ επαγγέλματα διαφορετικών τύπων και τα βασικά χαρακτηριστικά τους.	Μπορώ να περιγράψω ποιες ιδιότητες και ικανότητες απαιτούνται για διάφορες θέσεις εργασίας, και ποιες από αυτές τις ιδιότητες και ικανότητες διαθέτω.	Μπορώ να περιγράψω τις δεξιότητες και τις ικανότητές μου που σχετίζονται με επιλογές σταδιοδρομίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτό-απασχόλησης.	Μπορώ να χρησιμοποιώ τις δεξιότητες και τις ικανότητές μου για να αλλάζω σταδιοδρομία αν παρουσιάζονται νέες ευκαιρίες ή αν υπάρχει ανάγκη.	Μπορώ να συζητώ για το πώς μια ρεαλιστική κατανόηση και αξιολόγηση των προσωπικών μου στάσεων, δεξιοτήτων και γνώσεων μπορούν να επηρεάζουν τις αποφάσεις μου, τις σχέσεις μου με τους άλλους και την ποιότητα της ζωής μου.	Μπορώ να επιλέγω ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης με την ομάδα και τον οργανισμό μου έχοντας κατανοήσει πλήρως τα δυνατά και αδύνατα σημεία μας.	Μπορώ να σχεδιάζω στρατηγικές επαγγελματικής ανάπτυξης για την ομάδα και τον οργανισμό μου έχοντας κατανοήσει πλήρως τα δυνατά και αδύνατα σημεία μας, σε σχέση με τωρινές και μελλοντικές ευκαιρίες για την παραγωγή αξίας.	Μπορώ να σχεδιάζω στρατηγικές για να ξεπερνάω τα αδύνατα σημεία (τα δικά μου, της ομάδας ή του οργανισμού μου), τις αδυναμίες και για να αναπτύσω τα δυνατά σημεία μας ενόψει μελλοντικών αναγκών.

Περιοχή: **Πόροι**

Ικανότητα: Κίνητρα και επιμονή	ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ		
	Κοινός παρονομαστής	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8
<p>Προτροπή: Μείνετε συγκεντρωμένοι και μην παραιτείστε.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είμαστε αποφασισμένοι για την μετατροπή των ιδεών σε δράση για την επίτευξη του σκοπού μας • Είμαστε προετοιμασμένοι να επιδείξουμε υπομονή και επιμονή στην προσπάθεια για την επίτευξη μακροπρόθεσμων ατομικών ή ομαδικών στόχων • Είμαστε ανθεκτικοί στην πίεση, τις αντιξοότητες και τις προσωρινές αποτυχίες 	Μένω προσηλωμένος.	Καθοδηγούμαι από τη δυνατότητα να κάνω ή να συμβάλλω σε κάτι που είναι καλό για μένα ή για τους άλλους.	Κινητοποιούμαι από την προοπτική παραγωγής αξίας για τον εαυτό μου και τους άλλους.	Μπορώ να προβλέπω τα συναισθήματα που προκαλεί η επίτευξη των στόχων μου και αυτό με κινητοποιεί.	Μπορώ να ρυθμίζω τη συμπεριφορά μου για να μένω προσηλωμένος και να αποκομίζω τα οφέλη από τη μετατροπή των ιδεών σε δράση.				
	Είμαι αποφασιστικός.	Βλέπω τα καθήκοντα ως προκλήσεις να κάνω ό,τι καλύτερο μπορώ.	Κινητοποιούμαι από τις προκλήσεις.	Μπορώ να θέτω προκλήσεις στον εαυτό μου για να κινητοποιούμαι.	Είμαι πρόθυμος να προσπαθώ και να αξιοποιώ πόρους για να αντιμετωπίζω τις προκλήσεις και να επιτυγχάνω τους στόχους μου (ή τους στόχους της ομάδας μου).	Κατευθύνω την προσπάθειά μου αξιοποιώντας την επιθυμία μου για επιτεύγματα και την πίστη μου στην ικανότητά μου να επιτυγχάνω.	Μπορώ να καθοδηγώ τους άλλους να παραμένουν κινητοποιημένοι, ενθαρρύνοντάς τους να δεσμεύονται σε ό,τι θέλουν να επιτυγχάνουν.	Μπορώ να δημιουργώ το κατάλληλο κλίμα για να κινητοποιώ την ομάδα μου (για παράδειγμα, γιορτάζοντας τις επιτυχίες, μαθαίνοντας από τις αποτυχίες και ενθαρρύνοντας πρωτοποριακούς τρόπους αντιμετώπισης προβλημάτων).	Θεωρώ όλα τα αποτελέσματα ως προσωρινές λύσεις κατάλληλες για το χρόνο και το πλαίσιο τους, και έτσι βρίσκω το κίνητρο για να διασφαλίζω ότι αυτές οι λύσεις αναπτύσσονται σε ένα συνεχή κύκλο βελτίωσης και καινοτομίας.
	Εστιάζω σε ό,τι με κινητοποιεί.		Μπορώ να αναγνωρίζω διαφορετικούς τρόπους κινητοποίησης του εαυτού μου και των άλλων για την παραγωγή αξίας.	Μπορώ να αναστοχάζομαι γύρω από τα κοινωνικά κίνητρα που σχετίζονται με την διάθεση πρωτοβουλίας και την παραγωγή αξίας για τον εαυτό μου και τους άλλους.	Μπορώ να εντοπίζω τη διαφορά μεταξύ των προσωπικών και εξωτερικών παραγόντων που κινητοποιούν εμένα ή τους άλλους κατά την παραγωγή αξίας.	Μπορώ να χρησιμοποιώ στρατηγικές για να διατηρώ τα κίνητρα μου (για παράδειγμα, να θέτω στόχους, να παρακολουθώ τις επιδόσεις και να αξιολογώ την πρόοδο μου).	Μπορώ να χρησιμοποιώ στρατηγικές για να κρατώ την ομάδα μου κινητοποιημένη και επικεντρωμένη στην παραγωγή αξίας.	Μπορώ να σχεδιάζω αποτελεσματικούς τρόπους για να προσελκύω ταλαντούχους ανθρώπους και να τους κρατώ κινητοποιημένους.	Μπορώ να ανταμείψω κατάλληλα την πρωτοβουλία, την προσπάθεια, και την επίτευξη στόχων μέσα στην ομάδα και τον οργανισμό μου.
	Είμαι ανθεκτικός.	Επιδεικνύω πάθος και προθυμία να επιτύχω τους στόχους μου.	Είμαι αποφασιστικός και επίμονος όταν προσπαθώ να επιτύχω τους στόχους μου (ή τους στόχους της ομάδας μου).	Μπορώ να ξεπερνάω απλές αντίξοες συνθήκες.	Μπορώ να κρίνω πότε δεν αξίζει να ασχολούμαι με μια ιδέα.	Μπορώ να επιδεικνύω επιμονή μπροστά στις αντιξοότητες, όταν προσπαθώ να επιτύχω τους στόχους μου.	Μπορώ να επινοώ στρατηγικές για να ξεπερνάω αντίξοες συνθήκες.	Μπορώ να αντιμετωπίζω την απρόσμενη αλλαγή, τα εμπόδια και τις αποτυχίες (για παράδειγμα, την απώλεια εργασίας).	Μπορώ να διασφαλίζω ότι η ομάδα ή ο οργανισμός μου διατηρούν θετική στάση όταν παίρνουν δύσκολες αποφάσεις και όταν αντιμετωπίζουν αποτυχία.
	Δεν εγκαταλείπω.	Δεν εγκαταλείπω και μπορώ να συνεχίζω ακόμα και όταν αντιμετωπίζω δυσκολίες.	Δε φοβάμαι να δουλεύω σκληρά για να πετύχω τους στόχους μου.	Μπορώ να καθυστερώ την επίτευξη των στόχων μου, προκειμένου να αποκτηθεί μεγαλύτερη αξία μέσω της παρατεταμένης προσπάθειας.	Μπορώ να συνεχίζω την προσπάθεια με αμείωτο ενδιαφέρον παρά τα εμπόδια.	Μπορώ να γιορτάζω βραχυπρόθεσμα επιτεύγματα, προκειμένου να διατηρώ τα κίνητρα μου.	Μπορώ να εμπνέω τους άλλους να εργάζονται σκληρά για τους στόχους τους, δείχνοντας πάθος και ισχυρή προσωπική δέσμευση.	Μπορώ να παραμένω εστιασμένος στο όραμα και τους στόχους μου, παρά τις προκλήσεις.	

Περιοχή: **Πόροι**

Κοινός παρονομαστής	ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ		
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8	
<p>Κοινός παρονομαστής: Κοινός παρονομαστής</p> <p>Κινητοποίηση πόρων</p> <p>Προτροπή: Συγκεντρώστε και διαχειριστείτε τους απαραίτητους πόρους.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βρίσκουμε και διαχειριζόμαστε τους υλικούς (π.χ. χρήματα, στέγη, υλικά, εργαλεία), και μη υλικούς πόρους (π.χ. ψηφιακούς, τεχνογνωσία, χρόνο, λογισμικό) που απαιτούνται για τη μετατροπή των ιδεών σε δράση • Αξιοποιούμε όσο γίνεται περισσότερο τους διαθέσιμους πόρους • Αποκτούμε και διαχειριζόμαστε τις ικανότητες που απαιτούνται σε κάθε στάδιο, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών, νομικών, φορολογικών και ψηφιακών δεξιοτήτων (για παράδειγμα μέσα από κατάλληλες συνεργασίες, δικτύωση, εξωτερικές αναθέσεις και πληθοπορισμό) 	<p>Διαχειρίζομαι τους πόρους (υλικούς και μη).</p>	<p>Αναγνωρίζω ότι οι πόροι δεν είναι απεριόριστοι.</p>	<p>Εκτιμώ τη σημασία της διαμοίρασης των πόρων με άλλους.</p>	<p>Μπορώ να πειραματίζομαι με διαφορετικούς συνδυασμούς πόρων για να μετατρέπω τις ιδέες μου σε πράξη.</p>	<p>Μπορώ να εξασφαλίζω και να διαχειρίζομαι τους απαραίτητους πόρους για να μετατρέπω τις ιδέες μου σε πράξη.</p>	<p>Μπορώ να αναπτύσσω ένα σχέδιο για την αντιμετώπιση περιορισμένων πόρων όταν προγραμματίζω μια δραστηριότητα που παράγει αξία.</p>	<p>Μπορώ να συναθροίζω τους απαραίτητους πόρους για να αναπτύσσω τη δραστηριότητά μου που παράγει αξία.</p>	<p>Μπορώ να διασφαλίζω επαρκείς πόρους για κάθε βήμα του σχεδίου δράσης μου (ή της ομάδας μου) καθώς και για τη δραστηριότητα που παράγει αξία (για παράδειγμα, χρόνο, χρηματοδότηση, καθώς και δεξιότητες, γνώση και εμπειρία της ομάδας μου).</p>	<p>Μπορώ να κρίνω τους βασικούς πόρους που απαιτούνται για να υποστηρίξω μια καινοτόμο ιδέα ή την ευκαιρία για ανάπτυξη μιας υπάρχουσας επιχείρησης, για προώθηση ενός νέου τολμήματος, ή για έναρξης μιας κοινωνικής δράσης.</p>
<p>Χρησιμοποιώ τους πόρους υπεύθυνα.</p>	<p>Εκτιμώ τα υπάρχοντά μου και τα χρησιμοποιώ υπεύθυνα.</p>	<p>Μπορώ να περιγράψω το πώς οι πόροι διαρκούν περισσότερο μέσα από την επαναχρησιμοποίηση, επιδιόρθωση και ανακύκλωση.</p>	<p>Μπορώ να συζητήσω γύρω από τις αρχές της κυκλικής οικονομίας και της αποδοτικότητας των πόρων.</p>	<p>Χρησιμοποιώ τους πόρους υπεύθυνα και αποτελεσματικά (για παράδειγμα, την ενέργεια, τα υλικά κατά τη διαδικασία του εφοδιασμού ή της κατασκευής, τους δημόσιους χώρους).</p>	<p>Λαμβάνω υπόψη το μη-υλικό κόστος της χρήσης των πόρων κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις δραστηριότητες μου που παράγουν αξία.</p>	<p>Μπορώ να επιλέγω και να εφαρμόζω αποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης πόρων (π.χ. ανάλυση του κύκλου ζωής, στερεά απόβλητα).</p>	<p>Μπορώ να προσδιορίζω ευκαιρίες που η αποτελεσματική χρήση των πόρων ή/και η κυκλική οικονομία φέρνουν στον οργανισμό μου.</p>	<p>Μπορώ να σχεδιάζω και να εφαρμόζω καινοτόμους τρόπους για να μειώσω το συνολικό αντίκτυπο της δραστηριότητάς μου που παράγει αξία σχετικά με το περιβάλλον, την κοινωνία, και να μετρώ τη βελτίωση.</p>	
<p>Εκμεταλλεύομαι τον χρόνο μου όσο γίνεται περισσότερο.</p>	<p>Μπορώ να αναγνωρίζω διαφορετικές χρήσεις του χρόνου μου (π.χ. μελέτη, παιχνίδι, ανάπαυση).</p>	<p>Θεωρώ το χρόνο μου ως πολύτιμο πόρο.</p>	<p>Μπορώ να συζητώ την ανάγκη για επένδυση χρόνου σε διάφορες δραστηριότητες που παράγουν αξία.</p>	<p>Μπορώ να χρησιμοποιώ τον χρόνο μου αποτελεσματικά για την επίτευξη των στόχων μου.</p>	<p>Μπορώ να διαχειρίζομαι τον χρόνο μου αποτελεσματικά, χρησιμοποιώντας τεχνικές και εργαλεία που καθιστούν εμένα ή την ομάδα μου παραγωγικούς.</p>	<p>Μπορώ να βοηθώ τους άλλους να διαχειρίζονται τον χρόνο τους αποτελεσματικά.</p>	<p>Μπορώ να εφαρμόζω αποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης χρόνου.</p>	<p>Μπορώ να αναπτύσσω αποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης χρόνου που ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες της δραστηριότητάς μου που παράγει αξία.</p>	
<p>Εξασφαλίζω υποστήριξη.</p>	<p>Μπορώ να αναζητώ βοήθεια όταν δυσκολεύομαι να επιτύχω αυτό που έχω αποφασίσει.</p>	<p>Μπορώ να εντοπίζω πηγές βοήθειας για τη δραστηριότητά μου που παράγει αξία (π.χ. εκπαιδευτικούς, ομολόγους, συμβούλους)</p>	<p>Μπορώ να περιγράψω τις έννοιες του καταμερισμού και της εξειδίκευσης της εργασίας.</p>	<p>Μπορώ να βρίσκω και να απαριθμώ δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων μου που παράγουν αξία (για παράδειγμα, φυτώρια επιχειρήσεων, συμβούλους κοινωνικών επιχειρήσεων, επενδυτές, εμπορικά επιμελητήρια).</p>	<p>Μπορώ να βρίσκω ψηφιακές λύσεις (π.χ. δωρεάν, επί πληρωμή, ή ανοικτού κώδικα) που μπορούν να με βοηθήσουν να διαχειριστώ αποτελεσματικά τις δραστηριότητές μου που παράγουν αξία.</p>	<p>Μπορώ να εξασφαλίζω υποστήριξη για να με βοηθήσει να εκμεταλλευτώ μια ευκαιρία για την παραγωγή αξίας (π.χ. για παράδειγμα, συμβουλευτικές υπηρεσίες, ή υποστήριξη από ομολόγους ή μέντορες).</p>	<p>Μπορώ αποτελεσματικά να αναθέτω εργασίες εντός και εκτός του οργανισμού για να παράγω τη μεγαλύτερη δυνατή αξία (π.χ. εξωτερική ανάθεση, συνεταιρισμός, εξαγορά, πληθοπορισμός)</p>	<p>Μπορώ να αναπτύσσω ένα δίκτυο ευέλικτων και πρόθυμων προμηθευτών εκτός του οργανισμού που στηρίζουν τις δραστηριότητές μου που παράγουν αξία.</p>	

Περιοχή: **Πόροι**

Κοινός παρονομαστής	ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ		
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8	
<p>Κανόντητα: Χρηματοπιστωτικός και οικονομικός γραμματισμός</p> <p>Προτροπή: Αναπτύξτε χρηματοπιστωτική και οικονομική τεχνογνωσία.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκτιμούμε το κόστος της μετατροπής μιας ιδέας σε δραστηριότητα που παράγει αξία • Σχεδιάζουμε, υλοποιούμε και αξιολογούμε οικονομικές αποφάσεις σε όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας • Διαχειριζόμαστε τη χρηματοδότηση έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα της δραστηριότητας που παράγει αξία 	Κατανόω βασικές οικονομικές και χρηματοπιστωτικές έννοιες.	Θυμάμαι τη βασική ορολογία και τα σύμβολα που σχετίζονται με χρήματα.	Μπορώ να εξηγώ απλές οικονομικές έννοιες (π.χ. προσφορά και ζήτηση, τιμή της αγοράς, εμπόριο).	Μπορώ να χρησιμοποιώ την έννοια της τιμής ευκαιρίας και το συγκριτικό πλεονέκτημα για να εξηγώ πώς γίνονται οι συναλλαγές μεταξύ ατόμων, περιοχών και κρατών.	Μπορώ να διαβάζω δηλώσεις εισοδήματος και ισολογισμούς.	Μπορώ να εξηγώ τη διαφορά μεταξύ ενός ισολογισμού και ενός απολογισμού κερδών και ζημιών.	Μπορώ να επιλέγω χρηματοοικονομικούς δείκτες (π.χ. απόδοση επενδύσεων).	Μπορώ να χρησιμοποιώ χρηματοοικονομικούς δείκτες για να αξιολογώ την οικονομική ευρωστία μιας δραστηριότητας που παράγει αξία.	Μπορώ να χρησιμοποιώ χρηματοοικονομικούς δείκτες για να συγκρίνω την οικονομική ευρωστία της δικής μου δραστηριότητας που παράγει αξία με εκείνη των ανταγωνιστών μου.
Συντάσσω προϋπολογισμό.	Μπορώ να κρίνω πώς θα ξοδεύω τα χρήματά μου.	Μπορώ να συντάσσω με υπεύθυνο τρόπο έναν απλό οικιακό προϋπολογισμό.	Μπορώ να καταρτίζω έναν προϋπολογισμό για μια δραστηριότητα που παράγει αξία.	Μπορώ να κρίνω τις ανάγκες ρευστότητας μιας δραστηριότητας που παράγει αξία.	Μπορώ να εφαρμόζω τις έννοιες του οικονομικού σχεδιασμού και της πρόβλεψης που χρειάζομαι για να μετατρέπω τις ιδέες σε δράση (για παράδειγμα, κέρδος ή μη-κέρδος).	Μπορώ να κρίνω τις ανάγκες ρευστότητας ενός πολυσύνθετου έργου.	Μπορώ να κρίνω τις ανάγκες ρευστότητας ενός οργανισμού που χειρίζεται πολλές αλληλεξαρτώμενες δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να δημιουργώ ένα σχέδιο για την οικονομική και χρηματοπιστωτική μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της δραστηριότητας που παράγει αξία (δική μου ή της ομάδας μου).	
Βρίσκω χρηματοδότηση.	Μπορώ να προσδιορίζω τα κύρια είδη εισοδήματος για τις οικογένειες, τις επιχειρήσεις, τους μη-κερδοσκοπικούς οργανισμούς και το κράτος.	Μπορώ να περιγράψω τον κύριο ρόλο των τραπεζών στην οικονομία και την κοινωνία.	Μπορώ να εξηγώ ότι οι δραστηριότητες που παράγουν αξία μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές (επιχείρηση, κοινωνική επιχείρηση, μη κερδοσκοπική οργάνωση κ.ο.κ.) και μπορούν να έχουν διαφορετικά καθεστώτα ιδιοκτησίας (ατομική επιχείρηση, περιορισμένης ευθύνης, συνεταιριστική κ.ο.κ.).	Μπορώ να αναγνωρίζω δημόσιες και ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης για την δραστηριότητά μου που παράγει αξία (π.χ. βραβεία, συμμετοχική χρηματοδότηση, μετοχές).	Μπορώ να επιλέγω τις πλέον κατάλληλες πηγές χρηματοδότησης για να ξεκινήσω ή να επεκτείνω μια δραστηριότητα που παράγει αξία.	Μπορώ να υποβάλλω αίτηση για δημόσια ή ιδιωτικά προγράμματα στήριξης επιχειρήσεων, προγράμματα χρηματοδότησης, δημόσιες επιδοτήσεις ή προσκλήσεις υποβολής προσφορών.	Μπορώ να αντλώ κεφάλαια και να εξασφαλίζω έσοδα από διάφορες πηγές, και να διαχειρίζομαι την ποικιλομορφία των πηγών αυτών.	Μπορώ να εντοπίζω ευκαιρίες χρηματοδότησης και εν δυνάμει επενδυτές.	
Κατανόω τη φορολογία.	Μπορώ να περιγράψω το σκοπό της φορολογίας.	Μπορώ να εξηγώ πώς η φορολογία χρηματοδοτεί τις δραστηριότητες μιας χώρας και το ρόλο της στην παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών.	Μπορώ να υπολογίζω τις βασικές λογιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις που πρέπει να πληρώ για να ικανοποιούνται οι φορολογικές απαιτήσεις για τις δραστηριότητές μου.	Μπορώ να εκτιμώ το πώς οι οικονομικές αποφάσεις μου (επενδύσεις, αγορά περιουσιακών στοιχείων, αγαθών κ.ο.κ.) επηρεάζουν τη φορολογία μου.	Μπορώ να λαμβάνω οικονομικές αποφάσεις με βάση τα τρέχοντα φορολογικά συστήματα.	Μπορώ να λαμβάνω οικονομικές αποφάσεις που βασίζονται σε συστήματα φορολόγησης διαφορετικών χωρών και περιοχών.			

Περιοχή: **Πόροι**

		ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ	
Ικανότητα: Κινητοποίηση άλλων	Κοινός παρονομαστής	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8
<p>Προτροπή: Εμπνεύστε, ενθουσιάστε και εμπλέξτε και άλλους στην προσπάθεια.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Εμπνεύουμε και εμψυούμε ενθουσιασμό στους ενδιαφερόμενους φορείς και πρόσωπα •Εξασφαλίζουμε την απαραίτητη υποστήριξη για την επίτευξη αξιόλογων αποτελεσμάτων •Επικοινωνούμε αποτελεσματικά, έχουμε πειθώ, διαπραγματευόμαστε και επιδεικνύουμε ηγετικό πνεύμα. 	Εμπνέω και εμπνέομαι.	Επιδεικνύω ενθουσιασμό μπροστά στις προκλήσεις.	Εμπλέκομαι ενεργά στην παραγωγή αξίας για τους άλλους.	Δεν αποθαρρύνομαι από τις δυσκολίες.	Μπορώ να δίνω το καλό παράδειγμα.	Μπορώ να εξασφαλίζω την έγκριση από τους άλλους για την υποστήριξη της δραστηριότητας μου που παράγει αξία.	Μπορώ να εμπνεύω τους άλλους, παρά τις δύσκολες συνθήκες.	Μπορώ να διατηρώ τη δυναμική με την ομάδα, τους συνεργάτες μου και τους ενδιαφερόμενους φορείς, όταν βρισκόμαστε απέναντι σε προκλήσεις .	Μπορώ να σχηματίζω συμμαχίες για να μετατρέψω τις ιδέες σε δράση.
	Πείθω.		Μπορώ να πείθω τους άλλους προβάλλοντας σειρά επιχειρημάτων.	Μπορώ να πείθω τους άλλους παρέχοντας αποδεικτικά στοιχεία για τα επιχειρήματά μου.	Μπορώ να πείθω τους άλλους απευθυνόμενος στα συναισθήματά τους.	Μπορώ να επιχειρηματολογήσω αποτελεσματικά μπροστά σε πιθανούς επενδυτές και χορηγούς.	Μπορώ να υπερπηδήσω την αντίσταση από εκείνους που θα επηρεαστούν από το όραμά μου την καινοτόμο προσέγγιση και τη δραστηριότητα που παράγει αξία (δική μου ή της ομάδας μου).	Μπορώ να δημοσιεύω μια πρόσκληση που να καλεί σε συστράτευση εσωτερικούς ενδιαφερόμενους φορείς, όπως ομολόγους, συνεργάτες, υπαλλήλους ή ανώτερα διευθυντικά στελέχη.	Μπορώ να εξασφαλίσω υποστήριξη για ιδέες που παράγουν αξία.
	Επικοινωνώ αποτελεσματικά.	Μπορώ να ανακοινώνω με σαφήνεια τις ιδέες μου στους άλλους.	Μπορώ να γνωστοποιώ πειστικά τις ιδέες της ομάδας μου σε άλλους με διάφορους τρόπους (π.χ. αφίσες, βίντεο, παιχνίδια ρόλων).	Μπορώ να γνωστοποιώ ευφάνταστες λύσεις σχεδιασμού.	Μπορώ να γνωστοποιώ αποτελεσματικά την αξία της ιδέας μου (ή της ομάδας μου) σε ενδιαφερόμενα μέρη που έχουν διαφορετικά υπόβαθρα.	Μπορώ να γνωστοποιώ το όραμα για το επιχειρηματικό μου τόλμημα (ή της ομάδας μου) με τρόπο που εμπνέει και πείθει τις εξωτερικές ομάδες, όπως χρηματοδότες, οργανισμούς-εταίρους, εθελοντές, νέα μέλη και θυγατρικές.	Μπορώ να παράγω αφηγήσεις και σενάρια που κινητοποιούν, εμπνέουν και καθοδηγούν ανθρώπους.	Μπορώ να παίρνω μέρος σε εποικοδομητικές συζητήσεις με την κοινότητα στην οποία απευθύνεται η ιδέα μου.	Μπορώ να κατευθύνω όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να αναλάβουν την ευθύνη για τη δράση σε μια ευκαιρία για την παραγωγή αξίας.
	Χρησιμοποιώ αποτελεσματικά τα μέσα ενημέρωσης και δικτύωσης.	Μπορώ να δίνω παραδείγματα επικοινωνιακών εκστρατειών που αποτελούν πηγή έμπνευσης.	Μπορώ να συζητώ για το πώς διαφορετικά μέσα ενημέρωσης και δικτύωσης μπορούν να χρησιμοποιούνται για την προσέγγιση του κοινού με διαφορετικούς τρόπους.	Μπορώ να χρησιμοποιώ διάφορες μεθόδους, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, για να δημοσιοποιώ αποτελεσματικά ιδέες που παράγουν αξία.	Μπορώ να χρησιμοποιώ κατάλληλα τα μέσα ενημέρωσης και δικτύωσης, δείχνοντας ότι γνωρίζω το σκοπό μου και το κοινό στο οποίο απευθύνομαι.	Μπορώ να επηρεάζω τις απόψεις για την δραστηριότητά μου που παράγει αξία, μέσα από σχεδιασμένη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.	Μπορώ να σχεδιάζω αποτελεσματικές εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να κινητοποιώ ανθρώπους σε σχέση με τη δραστηριότητα μου που παράγει αξία (τη δική μου ή της ομάδας μου).	Μπορώ να καθορίζω μια στρατηγική επικοινωνίας για να κινητοποιώ ανθρώπους σε σχέση με τη δραστηριότητα μου που παράγει αξία. (τη δική μου ή της ομάδας μου).	Μπορώ να διατηρώ και να αυξάνω την υποστήριξη στο όραμά μου.

Περιοχή: Δράση

Κοινός παρονομαστής	ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ		
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8	
<p>Κοινότητα: Ανάληψη πρωτοβουλιών</p> <p>Προτροπή: Υλοποιήστε.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ξεκινούμε διαδικασίες που παράγουν αξία. Δεχόμαστε τις προκλήσεις. Δρούμε και εργαζόμαστε ανεξάρτητα για να πετύχουμε στόχους, επιμένουμε στις προθέσεις μας και πραγματοποιούμε τις προγραμματισμένες εργασίες 	Αναλαμβάνω την ευθύνη.	Μπορώ να φέρνω υπεύθυνα εις πέρας τα έργα που μου ανατίθενται.	Αναλαμβάνω με προθυμία υπευθυνότητες στο πλαίσιο ομαδικών δραστηριοτήτων.	Μπορώ να αναλαμβάνω ατομική και ομαδική ευθύνη για την εκτέλεση απλών εργασιών σε δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να αναλαμβάνω ατομική και ομαδική ευθύνη για δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να μοιράζω την ευθύνη κατάλληλα.	Μπορώ να ενθαρρύνω και άλλους να αναλαμβάνουν ευθύνες σε δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Αναλαμβάνω την ευθύνη σε πολυσύνθετες δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να αναλαμβάνω την ευθύνη για την αξιοποίηση νέων ευκαιριών και την αντιμετώπιση πρωτοφανών προκλήσεων σε δραστηριότητες που παράγουν αξία.
	Εργάζομαι ανεξάρτητα.	Δείχνω κάποια ανεξαρτησία στην άσκηση των καθηκόντων που μου ανατίθενται.	Μπορώ να εργάζομαι ανεξάρτητα σε απλές δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να ξεκινώ απλές δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Με ελκύει η δυνατότητα να ξεκινώ μόνος μου δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να ξεκινώ δραστηριότητες που παράγουν αξία μόνος μου αλλά και με άλλους.	Μπορώ να βοηθώ τους άλλους να εργάζονται ανεξάρτητα.	Επαινώ την πρωτοβουλία που παίρνουν άλλοι και την επιβραβεύω κατάλληλα μέσα στην ομάδα και τον οργανισμό μου.	
	Δρω.	Μπορώ να δοκιμάζω να επιλύσω προβλήματα που επηρεάζουν το περιβάλλον μου.	Δείχνω πρωτοβουλία στην αντιμετώπιση προβλημάτων που επηρεάζουν την κοινότητά μου.	Αντιμετωπίζω ενεργά προκλήσεις, επιλύω προβλήματα και αξιοποιώ ευκαιρίες για την παραγωγή αξίας.	Αναλαμβάνω δράση μπροστά σε νέες ιδέες και ευκαιρίες που προσθέτουν αξία σε ένα νέο ή υπάρχον εγχείρημα που παράγει αξία.	Εκτιμώ εκείνους που αναλαμβάνουν πρωτοβουλία για την επίλυση προβλημάτων και την παραγωγή αξίας.	Μπορώ να ενθαρρύνω άλλους να αναλάβουν πρωτοβουλία για την επίλυση προβλημάτων και την παραγωγή αξίας μέσα στην ομάδα ή στον οργανισμό μου.		
<p>Κοινότητα: Σχεδιασμός και διαχείριση</p> <p>Προτροπή: Βάλτε προτεραιότητες, οργανώστε και παρακολουθήστε.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> Καθορίζουμε μακροπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους Καθορίζουμε προτεραιότητες και σχέδια δράσης Προσαρμόζομαστε σε απρόβλεπτες αλλαγές 	Προσδιορίζω στόχους.	Μπορώ να διευκρινίζω ποιους είναι οι στόχοι μου σε μια απλή δραστηριότητα που παράγει αξία.	Μπορώ να εντοπίζω εναλλακτικούς στόχους για την παραγωγή αξίας σε ένα απλό πλαίσιο.	Μπορώ να περιγράψω τους μελλοντικούς μου στόχους, σύμφωνα με τα δυνατά μου σημεία, τις φιλοδοξίες, τα ενδιαφέροντα και τα επιτεύγματα μου.	Μπορώ να ορίζω βραχυπρόθεσμους στόχους πάνω στους οποίους μπορώ να ενεργήσω.	Μπορώ να θέσω μακροπρόθεσμους στόχους που απορρέουν από το όραμα μου ή της ομάδας μου.	Μπορώ να θέσω βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους με βάση το όραμα μου ή της ομάδας μου.	Μπορώ να σχεδιάζω μια στρατηγική για την επίτευξη των στόχων, σύμφωνα με το όραμα το δικό μου (ή της ομάδας μου).	Μπορώ να διαχειρίζομαι την ισορροπία ανάμεσα στην ανάγκη για δημιουργικότητα και τον έλεγχο, έτσι ώστε να προσαρμόζεται και να προωθείται η δυνατότητα του οργανισμού μου να πετύχει τους στόχους του.
	Προγραμματίζω και οργανώνω.	Μπορώ να εφαρμόζω ένα απλό σχέδιο για δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να ασχολούμαι ταυτόχρονα με διάφορες απλές εργασίες, χωρίς να αισθάνομαι άβολα.	Μπορώ να καταστρώνω ένα σχέδιο δράσης το οποίο προσδιορίζει τα αναγκαία βήματα προς την επίτευξη των στόχων μου.	Μπορώ να επιτρέπω τη δυνατότητα αλλαγών στα σχέδια μου.	Μπορώ να συνοψίζω τα βασικά στοιχεία της διαχείρισης έργων.	Μπορώ να εφαρμόζω τις βασικές αρχές της διαχείρισης έργων στη διαχείριση της παραγωγής αξίας.	Μπορώ να αναπτύξω και να επιμείνω σε ένα λεπτομερές σχέδιο διαχείρισης έργου, προσαρμοζόμενος στις μεταβαλλόμενες συνθήκες ώστε να εξασφαλισθεί η επίτευξη των στόχων.	Μπορώ να σχεδιάζω διαχειριστικές διαδικασίες για να παράγω αποτελεσματικά αξία μέσα από δύσκολες συνθήκες.
	Αναπτύσσω βιώσιμα επιχειρηματικά σχέδια.			Μπορώ να αναπτύσσω ένα επιχειρηματικό μοντέλο για την ιδέα μου.	Μπορώ να καθορίζω τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν το επιχειρηματικό μοντέλο που είναι απαραίτητο για την παραγωγή της αξίας την οποία έχω προσδιορίσει.	Μπορώ να αναπτύσσω ένα σχέδιο με βάση το επιχειρηματικό μοντέλο, περιγράφοντας πώς να επιτευχθεί η αξία που έχω προσδιορίσει.	Μπορώ να οργανώνω δραστηριότητες που παράγουν αξία χρησιμοποιώντας μεθόδους σχεδιασμού, όπως επιχειρηματικά και διαφημιστικά σχέδια.	Μπορώ να επικαιροποιώ τις μεθόδους σχεδιασμού και να τις προσαρμόζω στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.	Μπορώ να προσαρμόσω το επιχειρηματικό μοντέλο των δραστηριοτήτων μου που παράγουν αξία για να αντιμετωπίζονται οι νέες προκλήσεις.

Περιοχή: **Δράση**

		ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ	
Κοινός παρονομαστής	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8	
Θέτω προτεραιότητες.	Μπορώ να θυμηθώ την σειρά των βημάτων που ήταν απαραίτητα σε μια απλή δραστηριότητα που παράγει αξία και στην οποία συμμετείχα.	Μπορώ να προσδιορίζω τα βασικά βήματα που απαιτούνται σε μια δραστηριότητα που παράγει αξία.	Μπορώ να δίνω προτεραιότητα στα βασικά βήματα μιας δραστηριότητας που παράγει αξία.	Μπορώ να ορίζω τις δικές μου προτεραιότητες και να ενεργώ σύμφωνα με αυτές.	Μπορώ να θέτω τις προτεραιότητες για να προσεγγίσω το όραμά μου (ή της ομάδας μου).	Μπορώ να παραμένω συγκεντρωμένος στις προτεραιότητες που έχουν τεθεί, παρά τις μεταβαλλόμενες συνθήκες.	Μπορώ να καθορίζω προτεραιότητες σε αβέβαιες συνθήκες, με μερική ή ασαφή πληροφόρηση.		
Παρακολουθώ την πρόδοό μου.	Μπορώ να αναγνωρίζω πόση πρόοδο έχω κάνει σε μια εργασία.	Μπορώ να παρακολουθώ κατά πόσο ένα έργο εκτελείται με βάση τον αρχικό σχεδιασμό.	Μπορώ να προσδιορίζω διαφορετικούς τύπους δεδομένων που είναι απαραίτητα για την παρακολούθηση της πρόοδου μιας απλής δραστηριότητας που παράγει αξία.	Μπορώ να καθορίζω τα βασικά σημεία και δείκτες παρατήρησης για την παρακολούθηση της πρόοδου της δραστηριότητας μου που παράγει αξία.	Μπορώ να περιγράψω διάφορες μεθόδους για την παρακολούθηση της πρόοδου της δραστηριότητας που παράγει αξία και του αντίκτυπού της.	Μπορώ να καθορίζω ποια δεδομένα απαιτούνται για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων μου που παράγουν αξία καθώς και έναν κατάλληλο τρόπο για τη συλλογή τους.	Μπορώ να αναπτύσσω τους δείκτες απόδοσης που χρειάζομαι εγώ (ή η ομάδα μου) για να παρακολουθώ την πορεία προς μια επιτυχή έκβαση μέσα σε μεταβαλλόμενες συνθήκες.	Μπορώ να σχεδιάζω και να θέσω σε εφαρμογή ένα σχέδιο συλλογής δεδομένων για να παρακολουθώ κατά πόσον το εγχείρημά μου επιτυγχάνει τους στόχους του.	
Είμαι ευέλικτος και προσαρμόζομαι στις αλλαγές.	Είμαι ανοικτός στις αλλαγές.	Μπορώ να αντιμετωπίζω και να διαχειρίζομαι αλλαγές με εποικοδομητικό τρόπο.	Μπορώ να μεταβάλλω τα σχέδια μου βάσει των αναγκών της ομάδας μου.	Μπορώ να προσαρμόζω τα σχέδιά μου για να επιτύχω τους στόχους μου λαμβάνοντας υπόψη αλλαγές που βρίσκονται έξω από τον έλεγχό μου.	Μπορώ να υιοθετώ μια αλλαγή που φέρνει νέες ευκαιρίες για την παραγωγή αξίας.	Μπορώ να προβλέπω και να συμπεριλαμβάνω μια αλλαγή σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας παραγωγής αξίας.	Μπορώ να χρησιμοποιώ τα αποτελέσματα της παρακολούθησης για να προσαρμόζω το όραμα, τους στόχους, τις προτεραιότητες, τον προγραμματισμό των πόρων, τα βήματα δράσης ή οποιαδήποτε άλλη πτυχή της διαδικασίας παραγωγής αξίας.	Μπορώ να γνωστοποιώ αποτελεσματικά στον οργανισμό μου το λόγο για αλλαγές και προσαρμογές.	
<p>Ικανότητα: Διαχείριση αβεβαιότητας, ασάφειας και κινδύνου</p> <p>Προτροπή: Πάρτε αποφάσεις που αφορούν την αβεβαιότητα, την ασάφεια και τους κινδύνους.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παίρνουμε αποφάσεις, όταν το αποτέλεσμα αυτών των αποφάσεων είναι αβέβαιο, όταν οι διαθέσιμες πληροφορίες είναι αποσπασματικές ή ασαφείς, ή όταν υπάρχει κίνδυνος ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων • Στη διαδικασία παραγωγής αξίας, συμπεριλαμβάνουμε δομημένους τρόπους ελέγχου ιδεών και πρωτοτύπων (prototypes) από τα πρώτα στάδια με σκοπό τη μείωση των κινδύνων της αποτυχίας • Αντιμετωπίζουμε με ευελιξία και χωρίς χρονοτριβή τις γρήγορα μεταβαλλόμενες καταστάσεις. 	Αντιμετωπίζω την αβεβαιότητα και την ασάφεια.	Δεν φοβάμαι να κάνω λάθη, όταν δοκιμάζω νέα πράγματα.	Διερευνώ δικούς μου τρόπους για να πετυχαίνω στόχους.	Μπορώ να συζητώ το ρόλο που διαδραματίζει η πληροφόρηση στη μείωση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και των κινδύνων.	Μπορώ να αναζητώ ενεργά, να συγκρίνω και να αντιπαραβάλλω διάφορες πηγές πληροφοριών που να με βοηθούν να μειώσω την ασάφεια, την αβεβαιότητα και τους κινδύνους στη λήψη αποφάσεων.	Μπορώ να βρίσκω τρόπους λήψης απόφασης, όταν οι πληροφορίες είναι ελλιπείς.	Μπορώ να συγκεράζω διαφορετικές οπτικές γωνίες για τη λήψη εμπεριστατωμένων αποφάσεων όταν ο βαθμός αβεβαιότητας είναι υψηλός.	Μπορώ να λαμβάνω αποφάσεις αξιολογώντας τα διαφορετικά στοιχεία σε μια κατάσταση που είναι αβέβαιη, ασαφής ή αμφιλεγόμενη.	Μπορώ να δημιουργώ τις κατάλληλες στρατηγικές για τη συλλογή και παρακολούθηση δεδομένων, που με βοηθούν στη λήψη αποφάσεων που βασίζονται σε έγκυρα αποδεικτικά στοιχεία.
	Υπολογίζω τους κινδύνους.	Μπορώ να εντοπίζω παραδείγματα κινδύνων στο περιβάλλον μου.	Μπορώ να περιγράψω τους κινδύνους που σχετίζονται με μια απλή δραστηριότητα που παράγει αξία και στην οποία συμμετέχω.	Μπορώ να εντοπίζω τη διαφορά μεταξύ αποδεκτών και μη αποδεκτών κινδύνων.	Μπορώ να σταθμίζω τους κινδύνους και τα οφέλη της αυτό-απασχόλησης με εναλλακτικές επιλογές σταδιοδρομίας, και να κάνω εκείνες τις επιλογές που εκφράζουν τις προτιμήσεις μου.	Μπορώ να παίρνω αποφάσεις λαμβάνοντας υπόψη τις απώλειες που είναι αποδεκτές.	Μπορώ να συγκρίνω δραστηριότητες που παράγουν αξία βάσει της αξιολόγησης κινδύνων.	Μπορώ να αξιολογώ τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται το εγχείρημά μου καθώς μεταβάλλονται οι συνθήκες.	Μπορώ να αξιολογώ τις υψηλού κινδύνου, μακροπρόθεσμες επενδύσεις χρησιμοποιώντας μια δομημένη προσέγγιση.

Περιοχή: **Δράση**

		ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ	
Κοινός παρονομαστής	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8	
Διαχειρίζομαι τους κινδύνους.			Μπορώ να αξιολογώ κριτικά τους κινδύνους που συνδέονται με μια ιδέα που παράγει αξία, λαμβάνοντας υπόψη μια σειρά παραγόντων.	Μπορώ να αξιολογώ κριτικά τους κινδύνους που σχετίζονται με την τυπική συγκρότηση ενός εγχειρήματος που παράγει αξία στον τομέα στον οποίο εργάζομαι.	Μπορώ να αποδεικνύω ότι μπορώ να λαμβάνω αποφάσεις σταθμίζοντας και τους κινδύνους και τα αναμενόμενα οφέλη μιας δραστηριότητας που παράγει αξία.	Μπορώ να σκιαγραφώ ένα σχέδιο διαχείρισης των κινδύνων για την καθοδήγηση των επιλογών μου (ή της ομάδας μου) με παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που παράγουν αξία.	Μπορώ να χρησιμοποιώ στρατηγικές για τη μείωση των κινδύνων που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παραγωγής αξίας.	Μπορώ να βρίσκω στρατηγικές για να μειώνω τον κίνδυνο να καταστεί παρωχημένη η πρωτοβουλία μου για την παραγωγή αξίας.	
Ικανότητα: Συνεργασία Προτροπή: Δημιουργήστε ομάδες, συνεργαστείτε, δημιουργήστε δίκτυα. Περιγραφικοί δείκτες: <ul style="list-style-type: none"> • Δουλεύουμε ομαδικά για να αναπτύξουμε ιδέες και να τις μετατρέψουμε σε πράξη • Δημιουργούμε δίκτυα • Επιλύουμε τις συγκρούσεις και αντιμετωπίζουμε θετικά τον ανταγωνισμό 	Αποδέχομαι τη διαφορετικότητα.	Δείχνω σεβασμό για τους άλλους, το υπόβαθρό τους και την κατάσταση τους.	Είμαι ανοιχτός στην σημαντικότητα της συμβολής των άλλων στις δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να συνδυάζω διαφορετικές συνεισφορές για να παράγω αξία.	Αντιλαμβάνομαι τη διαφορετικότητα ως πιθανή πηγή ιδεών και ευκαιριών.		Μπορώ να υποστηρίξω τη διαφορετικότητα μέσα στην ομάδα μου ή τον οργανισμό μου.	Μπορώ να εντοπίζω, έξω από τον οργανισμό μου, ιδέες που παράγουν αξία και να τις εκμεταλλεύομαι όσο περισσότερο γίνεται.	
	Αναπτύσσω συναισθηματική νοημοσύνη.	Μπορώ να επιδεικνύω ενσυναίσθηση στους άλλους.	Μπορώ να αναγνωρίζω το ρόλο που διαδραματίζουν τα συναισθήματα, οι στάσεις και οι συμπεριφορές μου στη διαμόρφωση των συναισθημάτων, των στάσεων και των συμπεριφορών των άλλων, και αντίστροφα.	Μπορώ να εκφράζω κατηγορηματικά τις ιδέες μου για παραγωγή αξίας (ή της ομάδας μου).	Μπορώ να αντιμετωπίζω και να επιλύω συγκρούσεις.	Μπορώ να συμβιβάζομαι όπου κρίνεται απαραίτητο.	Μπορώ να διαχειριστώ μια μη-θετική συμπεριφορά που εμποδίζει τις δικές μου δραστηριότητες που παράγουν αξία (ή της ομάδας μου) (για παράδειγμα, επιθετικές συμπεριφορές).	Μπορώ να διαχειρίζομαι τις συγκρούσεις αποτελεσματικά.	
	Είμαι ενεργητικός ακροατής.		Μπορώ να συζητώ τα οφέλη από την ακρόαση των ιδεών των άλλων ανθρώπων στην επίτευξη των στόχων μου (ή των στόχων της ομάδας μου).	Μπορώ να ακούω τις ιδέες άλλων ανθρώπων για παραγωγή αξίας χωρίς προκατάληψη.	Μπορώ να αφογκράζομαι τους τελικούς αποδέκτες της αξίας που παράγει η δραστηριότητά μου.	Μπορώ να περιγράψω διαφορετικές τεχνικές διαχείρισης των σχέσεων με τους τελικούς χρήστες.	Μπορώ να θέτω σε εφαρμογή στρατηγικές για την ενεργητική ακρόαση των τελικών χρηστών και να δρω σύμφωνα με τις ανάγκες τους.	Μπορώ να συγκεντρώσω πληροφορίες από μια ευρεία ποικιλία πηγών για να κατανοήσω τις ανάγκες των τελικών χρηστών μου.	
	Δουλεύω ομαδικά	Είμαι ανοιχτός στο να δουλεύω μόνος μου καθώς επίσης και με άλλους, παίζοντας διάφορους ρόλους και αναλαμβάνοντας κάποιο βαθμό ευθύνης.	Είμαι πρόθυμος να αλλάξω τον τρόπο που δουλεύω μέσα σε μια ομάδα.	Μπορώ να συνεργάζομαι με διάφορα άτομα ή ομάδες.	Μοιράζομαι με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας μου το αίσθημα ιδιοκτησίας των δραστηριοτήτων που παράγουν αξία. Μοιράζομαι την πατρότητα των δραστηριοτήτων που παράγουν αξία με τα μέλη της ομάδας μου.	Μπορώ να σχηματίζω μια ομάδα βάσει των γνώσεων, των δεξιοτήτων και στάσεων του κάθε μέλους.	Μπορώ να συμβάλλω στην παραγωγή αξίας μέσω συμπράξεων με διάσπαρτες κοινότητες με τη βοήθεια της ψηφιακής τεχνολογίας.	Μπορώ να σχεδιάζω πραγματικούς ή εικονικούς χώρους που ενθαρρύνουν τα μέλη μιας ομάδας να συνεργαστούν.	Μπορώ να οικοδομώ την ικανότητα ενός οργανισμού να παράγει αξία ενθαρρύνοντας τα άτομα να συνεργάζονται.

Περιοχή: **Δράση**

		ΒΑΣΙΚΟ		ΜΕΤΡΙΟ		ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ		ΑΡΙΣΤΟ	
Κοινός παρονομαστής	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 4	Επίπεδο 5	Επίπεδο 6	Επίπεδο 7	Επίπεδο 8	
Συνεργάζομαι.	Είμαι ανοιχτός στο να εμπλέξω και άλλους στις δραστηριότητές μου που παράγουν αξία.	Μπορώ να συμβάλλω σε απλές δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να συμβάλλω σε ομαδική λήψη αποφάσεων.	Μπορώ να σχηματίζω ομάδα ατόμων που μπορούν να συνεργάζονται σε μια δραστηριότητα που παράγει αξία.	Μπορώ να χρησιμοποιώ τεχνικές και εργαλεία που βοηθούν τους ανθρώπους να συνεργάζονται.	Μπορώ να δίνω στους ανθρώπους τη βοήθεια και την υποστήριξη που χρειάζονται για να έχουν την καλύτερη δυνατή απόδοση εντός μιας ομάδας.	Μπορώ να συνεργάζομαι με μια απομακρυσμένη ομάδα ατόμων που μπορεί να συνεισφέρει με το δικό της τρόπο σε μια δραστηριότητα που παράγει αξία.	Μπορώ να σχεδιάζω εργασιακές μεθόδους και κίνητρα που δίνουν τη δυνατότητα στα μέλη μιας ομάδας να συνεργάζονται επιτυχημένα.	
Διευρύνω το δίκτυο μου.	Μπορώ να εξηγήσω τη σημασία και μορφές των σχέσεων, της συνεργασίας και της υποστήριξης μεταξύ ομότιμων (για παράδειγμα, μέσα στην οικογένεια και άλλες κοινότητες).	Έχω τη διάθεση να δημιουργώ νέες επαφές και συνεργασίες με άλλα άτομα ή ομάδες.	Μπορώ να αξιοποιώ τις σχέσεις που έχω για να εξασφαλίζω την απαιτούμενη υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένης της συναισθηματικής υποστήριξης, για τη μετατροπή των ιδεών σε πράξη.	Μπορώ να δημιουργώ νέες σχέσεις για να εξασφαλίζω την απαιτούμενη υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένης της συναισθηματικής υποστήριξης, για τη μετατροπή των ιδεών σε πράξη. (για παράδειγμα, η συμμετοχή σε ένα δίκτυο μεντόρων).	Μπορώ να χρησιμοποιώ το δίκτυο μου για να εντοπίζω τους σωστούς ανθρώπους που θα δουλεύουν πάνω σε μια δραστηριότητα που παράγει αξία (δική μου ή της ομάδας μου).	Κάνω προκαταβολικά επαφές με τους κατάλληλους ανθρώπους μέσα και έξω από τον οργανισμό μου για να στηρίξω δραστηριότητα που παράγει αξία (δική μου ή της ομάδας μου), όπως για παράδειγμα σε συνέδρια ή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.	Μπορώ να αξιοποιώ το δίκτυο μου για να συγκεράσω διαφορετικές οπτικές ώστε να ενημερώνω τη δική μου διαδικασία παραγωγής αξίας (ή της ομάδας μου).	Μπορώ να σχεδιάζω αποτελεσματικές διαδικασίες ώστε να δημιουργώ δίκτυα και να διατηρώ το ενδιαφέρον διαφορετικών ενδιαφερόμενων φορέων.	
<p>Ικανότητα: Μάθηση μέσω εμπειρίας</p> <p>Προτροπή: Μάθετε μέσα από την πράξη.</p> <p>Περιγραφικοί δείκτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποιούμε οποιαδήποτε πρωτοβουλία για την παραγωγή αξίας ως ευκαιρία μάθησης • Μαθαίνουμε από ομολόγους, συμπεριλαμβανομένων συνομηλίκων και μεντόρων • Αναστοχαζόμαστε και μαθαίνουμε τόσο από την επιτυχία όσο και από την αποτυχία (τη δική μας ή άλλων) 	Αναστοχάζομαι.	Μπορώ να εντοπίζω παραδείγματα μεγάλων αποτυχιών που έχουν παράγει αξία.	Μπορώ να δίνω παραδείγματα προσωρινών αποτυχιών που έχουν οδηγήσει σε πολύτιμα επιτεύγματα.	Μπορώ να αναστοχάζομαι τις αποτυχίες (τις δικές μου και των άλλων ανθρώπων), να εντοπίσω τις αιτίες τους και να μάθω από αυτές.	Μπορώ να κρίνω αν και πως έχω πετύχει τους στόχους μου, ώστε να μπορώ να αξιολογώ την απόδοσή μου και να μαθαίνω από αυτό.	Μπορώ να αναστοχάζομαι πάνω στα επιτεύγματα και τις προσωρινές αποτυχίες τις δικές μου ή της ομάδας μου καθώς τα πράγματα εξελίσσονται έτσι ώστε να βελτιώνω την ικανότητά μου για την παραγωγή αξίας.	Μπορώ να βοηθώ τους άλλους να αναστοχαστούν πάνω στα επιτεύγματά τους και προσωρινές τους αποτυχίες μέσα από την παροχή ειλικρινής και εποικοδομητικής ανατροφοδότησης.	Μπορώ να οδηγώ την ομάδα ή τον οργανισμό μου σε υψηλότερο επίπεδο απόδοσης βάσει της ανατροφοδότησης που έχω λάβει και όσων έχω μάθει από τις επιτυχίες και αποτυχίες.	
	Μαθαίνω πώς να μαθαίνω.	Μπορώ να δίνω παραδείγματα που να αποδεικνύουν πως έχουν αυξηθεί οι δυνατότητες και οι ικανότητές μου μέσα από την εμπειρία.	Μπορώ να προβλέπω ότι οι ικανότητές μου θα αυξηθούν με την εμπειρία τόσο μέσα από επιτυχίες όσο μέσα και από αποτυχίες.	Μπορώ να αναστοχάζομαι πάνω στη συνάφεια των μαθησιακών μου διαδρομών με τις μελλοντικές ευκαιρίες και επιλογές.	Πάντα αναζητώ ευκαιρίες να βελτιώνω τα δυνατά μου σημεία και να μειώσω ή να αντισταθμίσω τα αδύνατα σημεία μου.	Μπορώ να εντοπίζω και να επιλέγω ευκαιρίες για να ξεπερνάω τα αδύνατα σημεία μου) και να αναπτύσσω τα δυνατά μου σημεία (τα δικά μου ή της ομάδας μου).	Μπορώ να βοηθώ τους άλλους να αναπτύσσουν τα δυνατά τους σημεία και να μειώνουν ή να αντισταθμίζουν τα αδύνατα σημεία τους.	Μπορώ να εντοπίζω ευκαιρίες αυτοβελτίωσης εντός του οργανισμού μου αλλά και πέραν αυτού.	Μπορώ να σχεδιάζω και να εφαρμόζω μια στρατηγική για το εγχείρημά μου ώστε να συνεχίζει να παράγει αξία.
	Μαθαίνω από την εμπειρία.	Μπορώ να αναγνωρίζω τι έχω μάθει από τη συμμετοχή μου σε δραστηριότητες που παράγουν αξία.	Μπορώ να αναστοχάζομαι πάνω στην εμπειρία της συμμετοχής μου σε δραστηριότητες που παράγουν αξία και να μαθαίνω από αυτή.	Μπορώ να αναστοχάζομαι πάνω στη διάδραση μου με άλλους (συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων και των μεντόρων) και να μάθω από αυτήν.	Μπορώ να φιλτράρω την ανατροφοδότηση από τους άλλους και να κρατώ τα θετικά στοιχεία της.	Μπορώ να ενσωματώσω τη δια βίου μάθηση στη στρατηγική της προσωπικής μου ανάπτυξης και στη σταδιοδρομία μου.	Μπορώ να βοηθώ τους άλλους να αναστοχάζονται πάνω στη διάδρασή τους με άλλους και να μαθαίνουν μέσα από αυτήν τη διάδραση.	Μπορώ να μαθαίνω από τις δραστηριότητες παρακολούθησης των επιπτώσεων και αξιολόγησης που έχω σχεδιάσει για να παρακολουθώ την πρόοδο της δραστηριότητάς μου που παράγει αξία.	Μπορώ να πάρω μαθήματα από τις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης και να τα ενσωματώσω στις μαθησιακές διαδικασίες του οργανισμού μου.

entrecOMP

Το Ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για την ικανότητα του **επιχειρείν**